КИЛ®

Култура Изкуство Литература

Сдружение на писателите · Варна ·

Брой 2 (419)

Година тридесет и шеста

Варна, май 2026

Цена 1.50 евро / 2.93 лева

Д-р ВАНЯ КОЛЕВА

ДА ПРЕБЪДЕ ПИСАНОТО СЛОВО!

Ликува природата в разноликите нюанси на зеленото. Тържествува с обилното многообразие на цветове и багри, събудени за нов живот. Май – месецът на буен растеж на тревите и раззеленяването, е наричан от старите българи „*травень/тръвен/тревен*“ (travenь), но и „*цветен*“ (*květenь*)[1, 2] – заради щедрото разцъфтяване на растенията. Названия, които и сега се пазят в някои славянски езици. В полски *trawień* е вече остаряло (днес – maj), но пък април е *kwiecień*. В украински и беларуски език наричат май „*травень*“, докато в чешки е *květen*. Латинското понятие „май“ се налага сравнително късно.

Многоцветен и пищен с красотата си, май е свързан със значими празници, с различен характер и специфика – християнски или граждански. Това най-вече се отнася за честванията на нашите първоучители, равноапостолните Константин-Кирил Философ и брат му Методий – на **11 май**. Малко по-късно, на **24 май**, честваме *Деня на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност* – вече в гражданския, светски в същността си празник.

11 май е празник и на вестник *КИЛ („Култура, Изкуство, Литература“)* – представителното печатно издание на Сдружението на писателите – Варна. За първи път се появява в *началото на юли 1992 г.* Преди него, през *юни 1991* г., Сдружението издава вестник „ЛИТ – Литературен глас“, като в подзаглавие са откроени границите, в които ще се простира съдържанието му: „Литература, Изкуство, Култура, Публицистика“. Проектът е мащабен, но броят остава единствен. Вестник КИЛ обаче успява и 34 години вече пулсира с литературата и изкуствата на града и региона.

Издаван благодарение на финансовата подкрепа на Фонд „Култура“ от Дирекция „Култура и духовно развитие“ към Община Варна, вестник КИЛ е уникален като платформа орган на писателите, но е отворен към деятелността и на творци от други области на изкуството (художествено-визуални и музикални).

В него се печатат слова на поети, белетристи, сатирици, литературни и театрални критици, му-

На с. 6.

Д-р КРЕМЕНА МИТЕВА

БОРИС ГЕОРГИЕВ – ИЗКУСТВОТО КАТО ЖИВОТ

(Марина Константинова, „Странстващият пастир. Роман за живота на художника Борис Георгиев“, Добрич, изд. „Ларго сити“, 2026 г.)

Когато вече държах в ръка отпечатаната книга „Странстващият пастир“ на Марина Константинова, случайно или пък не, попаднах в музейния фонд на Дом-паметник „Йордан Йовков“ в Добрич на писмо до художника Петър Дачев, изпратено от Берлин на 12 август 1935 г. от Златка Керемекчиева (вероятно съпругата на банкера Иван Керемекчиев). Наред с всичко друго, тя му пише: „Ще Ви е приятно да чуете, че Борис Георгиев е пак в Индия. Обади ни се от Бомбай. Той твърдо и непоколебимо следва начертаните си планове и със своята подвижна къща обикаля и изучава страната, която иска да опознае така, че да може в картините си да предаде това, което е тя, видяна през неговото художествено око. Тъй както Вие познавате и обичате Цариград, той иска да опознае онова, което е Индия.“

Действително художникът Петър Дачев през 20-те и 30-те години на XX век живее в Цариград, рисува стотици пейзажи и портрети, урежда самостоятелни изложби там и у нас с тези картини и дори написва книгата „Непознатият Цариград“ (1942 г.). Както става ясно от писмото, двамата художници се познават. Това никак не е чудно, защото от Добрич семейство Дачеви се установява във Варна, където Петър учи и живее допреди заминаването си за Цариград. Тоест двадесетина години. Даже, когато реди първите си самостоятелни изложби в София през 20-те години на XX век, го представят като варненски художник. Самият Борис Георгиев е роден във Варна през 1888 г. и макар че е осем години по-голям от Петър Дачев (роден в Котел през 1896 г.), двамата рисуващи млади хора явно се знаят. Съдбата им се оказва различна.

На с. 14.

СТАНКА БОНЕВА

ПЪТЯТ КАТО СТРАСТ И КАУЗА В „БЪДЕЩЕ ПРЕЗ МИНАЛОТО ИЛИ МНОГОЛИКА БЪЛГАРИЯ“

Отворих новата книга на Лина Бор с изключително любопитство, защото обичам да чета пътеписи. Същевременно бях предизвикана от мотивите на авторката да се движи стъпка по стъпка към по-голяма от *пътеописанието* благородна цел: в България да си имаме в крайна сметка българско *Камино*. Подобно на Камино де Компостела (Пътят на Свети Яков) – една мрежа от поклоннически маршрути до испанската Галисия – който Лина е изминала пò първо по френския, после по португалския маршрут. Да имаме свой ПЪТ, също поклоннически: природата, културата, историята и народът на България го заслужават. Няма да преразказвам встъпителната част, нито финала на книгата, но не мога да се въздържа от цитати: „Мисля – казва авторката, – че България заслужава едно Камино, с богатата си история и прекрасната си природа“ (с. 5) и „И над всичко това стои българският дух, съхранявал, изграждал и надстроявал именно в най-бедните райони...“ (с. 114).

И така, тръгнах на път с Лина Бор (псевдоним, с който я познават нейните читатели).

На с. 2.

ХУДОЖНИК НА БРОЯ

ВЕСЕЛИН ЧАКЪРОВ

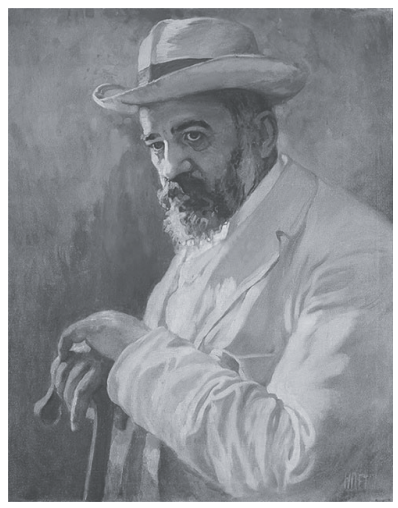
Веселин Чакъров – „Книга с тайни“

На с. 14

160 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО

ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ

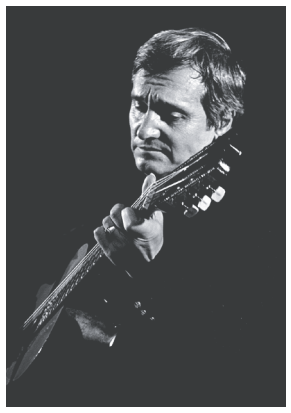
(27.IV.1866 – 28.V.1912)

О, има тих вълшебен край
и никой го не знай,
където е той –
вълшебен край на отдих и покой.
Къде е той?
Живей, люби, страдай,
надей се и желай –
достига там
този, на когото во сърцето плам
гори за там, –
този, който люби,
страда и живей,
този, който като мен за тоя край
копней.

Из „Сън за щастие“, 1906 г.

ВЛАДИМИР СТОЯНОВ

ЖЕРТВЕН КРЪСТ

На Първан Стефанов

Изригва словото на моя род –
възкръснал дух
от древните предания.
И аз съм струйка свобода без брод
пред юртата небесна на България.
Изправям още жилава снага.
Станувам по земите ни отколе
и все посрещам ваклите стада
на толкова отприщени неволи.

А от Балканския ни обгорен
кривак
и на морето от раздипленатa
власеница
изтичат километри робски страх –
прокажена вселенска броеница.
Светците ни, изгризани до пъп,
във църквите, превърнати
в конюшни,
издигат поглед
като жертвен кръст.
Очи тъмнеят, а глава се люшка…

И горната, и долната земя
във мислите им светят
като милост,
като една несбъдната мечта,
която всичко в себе си събира.
И пак сме вкупом („С нами Бог!“),
изправени до сетната си сила:
единно слово за език и за народ
оттук, додето погледът ти стига.

Из „Пътят от трохи“, 2024.

*

И чувам своя брат,
и виждам черната му дреха…
И сам съм буква върху
чезнещия лист,
жадуван проглас,
шепнеща молитва,
на моя роден **български език**.

Из „Благовестието
на думите“, 2019 г.

Д-р ВАНЯ КОЛЕВА

150 ГОДИНИ ОТ АПРИЛСКОТО ВЪСТАНИЕ

150 години от избухването на Априлското въстание през 1876 г. отбелязахме на 20 април 2026 г. То е най-значимата и мащабна, но и най-трагична страница от петвековните борби за независимост и самоопределение, водени от българите срещу Османската империя. В същината си е национална и социална република, чиято цел е народовластието.

Исторически факт е, че въстанието е организирано изцяло със собствени сили на българския народ, според разработен план от Гюргевския революционен комитет, и в подготовката му се включват села и градове.

„И всякоя възраст, класа, пол, занятье / взимаше участье в това предприятье: / богатий с парите, сюрмахът с трудът, / момите с иглата, учений с умът“, свидетелства Иван Вазов чрез одата „Левски“.

По-обстоятелствен в разкриването на социокултурната ситуация е той в романа „Под игото“: „Наистина, заедно с напредването на пролетта, и революционното кипение напредваше гигантски.“ И още: „…един народ, жеден за великото слово на свободата, нетърпелив да понесе кръста си на Голгота. Една дълга върволица от предтечи сеятели беше прегазила вече духовната нива на България и хвърлила там семето на самосъзнанието. Тая дивна върволица, която захващаше от Паисий – един калугер, и се заключваше с Левски – един дякон – два светци, – беше засеяла и наторила вече нивата и първият беше я благословил от височината на Атон, последният – от височината на бесилото.“ Тогава, в ранната пролет на 1876 г., революционният дух обхваща мнозинството от масите и народът смело и самоотвержено тръгва към своята Свобода: „Кажеха ли му: бъди готов, трябва да мреш! – черковата даваше попа си, школото даскала си, полето орача си, майката сина си“[1].

Тръгват народните водачи – апостолите, и на глас тичат народен… Знаят, че: „пътят е страшен, но славен“, че може млади да загинат… Но следват повелята на сърцето си и съзнанието за дълг пред Отечеството. С една надежда: „да каже нявга народът: / умря сиромах за правда, / за правда и за свобода...“ („На прощаване в 1868 г.“), според гениалния поет и революционер Христо Ботев.

Веселин Чакъров – „Изгрев“

Години по-късно Иван Вазов размисля над ентусиазма при подготовката за въстанието и с преклонение пред героизма и саможертвата на народа, заключава: „Историята рядко ни дава пример за такава самонадеяност, която приближава до лудост. Българският национален дух никога не се е дигал до такава висота и надали ще се дигне друг път…“ Нравствен подем и воля, които Вазов определя като „Пиянство на един народ“[2].

Известно е, че сред народните водачи има противоречия относно процеса на подготовката и пътя за извоюване на освобождението. Едни са за революционен път към постигане на Свободата; други – за еволюционен.

Тодор Икономов например, който е възпитаник на Духовна академия в Киев, откроява писмено своите възражения срещу програмата за национално въстание, което трябва да предизвика чужда намеса (предполага се руска). Той пише: „Против мисълта, че трябва да се подготви у нас въстание, аз не съм. Таквази мисъл аз не мога да допустя, защото тогава излазя, че ний трябва да търпим всичките турски неправди, да се отречем от човеческо съществование и да се обърнем на безчувствени животни. Аз съм само срещу несвоевременността на движението и срещу някои от средствата му“. По-късно, след погрома на въстанието и обявяването на Руско-турската война, сам той бърза към лагера на настъпващите руски войски, за да им бъде в помощ[3].

Известно е, че през XIX век, особено в 50-те – 70-те години, и най-вече след Кримската война (октомври 1853 – февруари 1856 г.), настъпва подем в стопанското развитие на българите. Засилва се стоковият характер на земеделското производство, стимулират се едрото земеделие и търговското животновъдство. В Цариград, Русе, Свищов, Браила се регистрират търговски къщи, специализирани в търговия със зърнени храни и селскостопанска продукция. Настъпват значителни промени в националната промишленост и преди всичко в занаятчийското производство[4]. Във връзка с общия стопански подем, през 1858 г. у нас излиза първото „*Търговско ръководство за търгување, промишленост, мореплаване и за търговски делания…*“, впечатляваща по обем (около 800 страници) книга, с амбиция да осигури на българите теоретична и приложно-практическа подготовка по икономи-

На с. 6

От с. 1.

ПЪТЯТ КАТО СТРАСТ И КАУЗА В „БЪДЕЩЕ ПРЕЗ МИНАЛОТО ИЛИ МНОГОЛИКА БЪЛГАРИЯ“

Радвам се, че бях спътничка в това предизвикателство, макар да пътувах само по страниците. В резултат – вече съм съмишленичка. Проследих множеството маршрути по зададеното от Веселина направление. Оказа се, че първоначалните ми предположения – че топосите са предимно близки области – не се потвърдиха. Заредиха се старите столици на България, доста от знаковите – в културно-исторически смисъл – градове, както и села, някога процъфтяващи, днес обречени на безизходица заради липсата на поминък, в които на пръв поглед няма какво да очакваш. Веселина е отделила достойно място в своите пътешествия на всички тях, без да си позволява да класифицира едни като по-стойностни от други, защото и най-затънтеното кътче на страната ни проектира българската душа. Всяко е способно да спре дъха ти и да разтупти сърцето ти, стига да не боледуваш от безразличие. Чиновниците наричат някои чудесни огнища на българщината с нелицеприятния израз „населено място със затихващи функции“, вместо да ги нарекат „места, в които не правим нищо за техния поминък, просперитет, демографски подем...“ – и за които политиците се сещат само по време на избори. Сухата статистическа фраза не прави чест на нас, българите, затова смятам/надявам се, че пътеписът на Лина Бор ще накара своите читатели да се замислят: дали знаят родословното си дърво; познават ли съседните на своето селище градове, села, природни и исторически обекти; пазят ли стари снимки от родната си къща или от своите роднини, които вече не помнят или не познават. Знайно е, че старите фотографии често ни дават информация, колкото ръкописни исторически документи: за нравите, облеклото, епохата, занаятите, уличната атмосфера и архитектурата на отминалите времена.

Лина Бор

Пътуването из родината винаги е поучително. Било от Белослав, било от Провадия, било отвсякъде другаде – може да кривнеш встрани от маршрута си, воден от откривателски нюх, за да се полюбуваш на природата, и задължително ще попаднеш на история.

Един пътепис винаги е многопластов. Природа и пътища се редуват с църкви, паметници, къщи – изоставени или не, читалища и други обществени сгради, чешми, мостове... Неизменно в картината се намесват психологически и философски елементи според светоусещането на пътешественика. Нито един пътепис, както художествената литература, не може да избяга от субективизма, но жанрът предполага ниска степен на неговото присъствие. Тук важни са маркерите – маршрутите, разстоянията, особеностите на релефа, времето за път, конкретните обекти и дори някои битовизми, като настаняване, храна, предварителна подготовка. Смятам, че Лина Бор се е справила отлично с това. В наратива ѝ неизменно присъстват исторически, демографски и културни факти, в които тук-там са вплетени местни легенди и поверия. А от най-ценните моменти в книгата са разговорите с местните хора. Защото без тях и без културно-историческата приемственост между поколенията, селищата и местностите са просто географски топоси. Именно хората са онези, които им придават облик, характер и смисъл, одушевяват ги, т.е. *очовечават ги*. Ето един пример (с. 20):

– Това музей ли е?

– Това е къщата на сина ми – отговаря той (**уточнение: възрастен събеседник от Белослав).**

– Той тука ли живее?

– Да. Дъщеря ми води туристи.

– Откъде?

– От цяла България. Сега е в Банско.

Разбирам, че дъщеря му се занимава с туризъм. Но човекът споделя още нещо:

– Тази къща беше на чичо ми. В нея някога се правеха части за немски стругове. Аз купих къщата, а синът ми я стегна.

Направи ми впечатление: двуминутен диалог, а толкова много информация!

Главата „Защо да изминем този път“ може да се чете и извън фабулата или поредността в съдържанието на книгата. Защото именно там е разковничето на мотива за *българското Камино*.

Книгата предизвиква сери-

озен размисъл над днешните ни битие и нрави. Правим ли достатъчно за оживяване на забравените посоки (във всякакъв смисъл на тази дума)? Сещаме ли се, че когато вървим по пътищата на България, под тях има пластове древност? Че не ние сме първопроходците, че родината ни е кръстосвана от многобройни племена и народи, чиито следи са под нозите ни? Че често се бием неадекватно в гърдите („Булгар! Булга-ар!“), подобно Алековия Бай Ганьо, комуто се присмиваме, за да подчертаем своята значимост, без да се усетим, че нерядко му подражаваме, че не лозунгите и плакатите са мерило за патриотизма ни, а делата. Задържаме ли се с пламъче в очите пред артефактите на паметници, музеи, църкви и т.н., или бързаме да прекосим *на тъгъдък* залите, само за да ни сложат поредния печат в книжчицата „100 национални туристически обекта“, или да се изфукаме с някой кадър в социалните мрежи?

Със сигурност Лина Бор не за пръв път посещава описаните от нея места, но сега го прави премислено и целенасочено: да покаже, че мечтата ѝ е възможна и реална. Сама или с приятели, няма значение, щом пътят е вече споделен с читателите на тази книга и съсподелен от съмишлениците. Ценността на всеки пътепис е в това, че има истории, които не присъстват в други пътеписи от същия маршрут и които не можем да намерим в интернет, а ценността на самото пътуване е: има неща, които можем да усетим само на място. Прави впечатление, че в „Бъдеще през миналото или многолика България“ наблюдателното око на авторката е уловило както хармонията, така и контрастите на едно и също място по едно и също време (*казано фигуративно: на същата улица*).

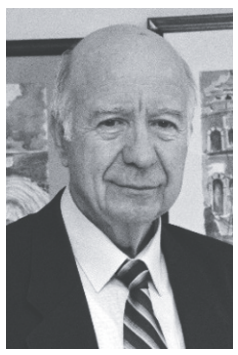
За финал ми се иска да спомена отново началото на пътеписа – мотото от Вазов, с което писателката е увенчала книгата си: „Ние, българите, за да видим света и чудесата му, няма нужда да ходим така далеко, защото нашата България е един голям и чуден свят.“ Точно, ясно и мотивиращо.

Попътен вятър на изданието! И – очакваме прдължение.

ВАЛЕНТИН ДИМИТРОВ

SATYRA – AVIS RARA EST

За Турхан Расиев – между редовете

Преди няколко десетилетия майсторът карикатурист Борис Димовски (1925 – 2007) прави дружески шарж на майстора сатирик Турхан Расиев (1942 – 2025). По това време в творческите среди първият уважително вече е бай Борис, а вторият – приятелски – само Турхан.

Шаржът е уловил чертите на героя си в профил, пестеливо акцентирайки на римския нос и на традиционния каскет. От долната страна картинка-

На събитие – с усмивка

та е увенчана с почетна лента, на която пише: Satyra – avis rara est. Турхан се харесваше стилизиран по този начин, използваше шаржа вместо снимка на последната корица на много от своите книги, без дори да любопитства какво е написано на мъртвия език. А е написано: „Сатирата е рядка птица.“

Бай Борис се бе потопил много назад в историята на сатирата. Преди около две хиляди години влиятелният римски поет и сатирик Ювенал разобличава корупцията, упадъка и моралната деградация в Рим. В неговото творческо наследство се срещат крилатите мисли „Здрав дух в здраво тяло“, „Трудно е да не се пише сатира“, както и фразеологизмът avis rara – „рядка птица“, който в преносен смисъл означава нещо или някой изключително необичаен или ценен. Разбира се, сатирата и днес е рядка птица, както и нейният рицар – съвременният „Ювенал“, Турхан Расиев.

По времето на онзи шарж той вече е сатирична звезда на тоталитарния небосклон. Неговите епиграми и афоризми са на сатиричните страници на всички наши вестници и списания, достигат до „Литературная газета“ и „Крокодил“, до сродните на „Стършел“ балкански издания, до сръбско-македонската „Антология на балканския афоризъм“ на Васил Толевски. Точно тогава се появява неговият афоризъм, който преплита завоюваното самочувствие, присъщата му скромност и фината му сатира: „Махнете лавровия венец, тежи ми на съвестта!“

Година, след като Турхан не е сред нас, точно сега, когато изкуственият интелект разгърна неподозираните си възможности, му бе времето сатирикът да бъде уважен и с модерен шарж. Copilot изпълни всичките ми указания, до най-малкия щрих. Излъчването внушава наследник на древната мъдрост, позата – характерната му вглъбеност в нещата, лавровият венец бе изскочил от онзи негов афоризъм.

Същността на Турхановото творчество, особено в предишния период, се крие между редовете. От млади години, овладял езоповия език, той пързаляше цензурата по повърхността на простонародния хумор, играеше си с каламбурите и жаргона, вмъкваше присъщите ни симпатични турцизми, а в дълбокото извайваше диагнозите на обществото, ирониите и сарказма към човешките пороци. Неговата популярност бе щит срещу властта и службите, защото никой не може „да затвори устата“ на творец, чиито кратки и хапливи остроумия бяха очаквани от хората във всеки брой на всеки вестник. В своеобразна негова визитна картичка се превърна епиграмата:

Погледнато формално,
всичко е нормално.
Погледнато нормално,
всичко е формално.

Нему са посветени съобщения, статии и рецензии. За него литературният критик Ангел Дюлгеров написа две книги. Повече неща „между редовете“ го разкриват като доайен на сатирата, приятел и просто „странна птица“.

Шаржът на Борис Димовски

От него бях чел, за него бях чувал, но за първи път се срещнахме през 2013 г. В Творческия клуб на запасното войнство във Варна представяхме първата сатирична книжка на Венцислав Бойчев. В тази сграда Турхан бе дошъл за първи път – да си каже думата. Когато му я дадох, през залата премина някакво радостно въодушевление, което бързо прерасна в аплодисменти, традиционно дефинирани като „бурни“.

Преди събитието, докато обсъждахме кога е най-добре да му дам думата – в началото или в края, още в първото му изречение към мен обръщението бе на „ти“. Деформиран от моето Морско училище и дълга офи-

Модерен шарж, 2026 г.

церска служба, ми се струваше невъзможно да бъда реципрочен с обръщенията. Формално бе и по-възрастен, а фактически – високо в литературата. Минаха месеци, докато ми се „пречупи езикът“ и осъзная, че зад това „ти“, използвано от всички, право и обратно, не стоеше фамилиарност, а доверие, близост, позитивизъм и приятелство. На тази тема Турхан се шегуваше, че не аз на него, а той трябва да ми говори на „ви“, защото бях капитан първи ранг, а той „прост матрос“. Така узнах, че е служил във флота. Оправдах го, защото е матрос във флота, но „адмирал в сатирата“. Метафората му хареса, а аз я използвах понякога пред морска аудитория и в морски сайт.

Бяхме съседи, а между близките ни локации имаше прилично кафене. С него можеше да се говори откровено и точно за всичко – за книги и за автори, за това, което животът ни поднасяше, за радости и разочарования. Един по един се добавяха нови щрихи към образа му на „странна птица“. Бе отхвърлил всички предпазливи намеци да се включи в политиката, защото си бе „дисидент на всяка власт“. Нямал намерение да става член на СБП, защото от това нямало да пише по-добре. Единствената творческа среда, на която се бе отдал напълно, бе Сдружението на писателите – Варна. Там бе изключителен авторитет – един от създателите, в различни периоди член на Управителния съвет, член на редколегията на вестник КИЛ, в който имаше своя рубрика.

Няколко пъти ме подканяше да вляза в „неговото“ Сдружение. Отказ-вах с шега – щеше да бъде от „кон на кокошка“. Отдавна бях член на национална организация – СНБП, и на международна – Московския клуб за афористика, а по неговите думи, „погледнато формално“, Варна си бе провинция. Не мислеше така. Една вечер неочаквано позвъни на вратата: „Ще черпиш! Приехме те в Сдружението!“ Недоумявах – процедурата бе сложна: заявление, творческа биография, предоставяне на книги, поръчител с рецензия, обсъждане на Общо събрание веднъж в годината. Обясни ми ситуацията с три думи: „Аз те предложих!“

Нямаше как да пропуснем темата „възродителен процес“. Тежеше му. И беше потърпевш – известно време бе Тихан Расиев, което никой не възприе и не произнесе. Казваше, че брат му е избрал друг път – бил се устроил добре, имал успешен бизнес в Турция. Бил му на гости веднъж. Братът във Варна – по-често. Откровеният разговор сам си „изпроси“ най-важния ми въпрос: „Защо избра България?“ Отговорът му, пак с три думи, бе кратък и категоричен: „Тук ме познават.“ Бе светски човек. Не гладуваше по цял ден по техните празници, а по нашите Коледа и Великден винаги бе първият, който ме поздравяваше рано сутрин.

Около него кръжаха стари приятели, по-млади събратя по перо, пърхаха и бъдещи пишман сатирици. Той помагаше на всички – с книга, с акъл, с редакция на всеки предложен му ръкопис, без да се безпокои, че името му в редакционното каре някои търсеха като индулгенция за качество. Вярваше във вкуса и критерия на читателите, имаше безброй фенове. Не пестеше добрите думи, но хвалеше мъдро, шеговито и без лозунги. Имаше едно куче, колкото дребно, толкова зло. Така ме лаеше, че не си чувахме приказката. Турхан го отнесе нанякъде в скромната си обител, а когато настана тишина, заяви: „Трябва да се радваш! То лае само конкуренцията.“

Турхан не само се шегуваше, беше самоироничен, „носеше“ и на шеги. Шегувах се, че втората причина да бъде наричан „класик“, е, че цял живот работеше на пишеща машина. Сякаш го подсетих да се оплаче, че лентата ѝ е изтрита и трябва да я смени. Такава стока не се произвеждаше, а антикварите продаваха лентата заедно с машината. С една позната от Музея за история на Варна смятахме да вземем лентата от експонат от началото на миналия век. За да не е кражба, имахме вариант да сменим двете ленти. Малко преди служителката да посвети Сашо Серафимов в трампата, експериментът показа, че музейната лента е още по-калпава. Турхан му „намери колая“ – Венцислав Бойчев пое компютърния набор.

Най-важната антология, 2009 г.

Турхан Расиев остави повече от 30 книги и десетина антологии. Една от тях, издадена през 2009 г., бе сред основните източници на Александър Чотрич за издаването в Сърбия на „Трън и роза. Антология на българския афоризъм“. Освен в нея, афоризми на Турхан шестваха в три македонски и една сръбска антология (2025) на европейския афоризъм. През 2012 г. бе удостоен с награда „Варна“ за цялостно творчество на български език.

Последната му публична изява на представяне на приятелска книга на 11 юли 2025 г. бе изпратена с аплодисменти. Почина след три дни. В последния му път го изпратиха два етноса – с молитва и с аплодисменти…

Алея на книгата, 2019 г.

Д-р ВАНЯ КОЛЕВА

65 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ИВАН МАНОЛОВ (30.III.1961 – 12.XII.2005)

На 30 март 2026 г. отбелязахме 65 години от рождението на поета моряк Иван Манолов. Напуснал земния ни свят едва 44-годишен, той много рано изрича мисълта за кратковременност на човешкия живот и сякаш изначално носи чувство за предопределеност. Още в „Делнична изповед“ (1993) пише: „и някой ден внезапно ще присветне / червеният семафор на живота“… Поетът отдавна принадлежи на Вечността, но стихотворенията, които остави, и подвигът му са светъл пример и пътеводна звезда за мнозина.

Иван Манолов Димитров е роден на 30 март 1961 г. в село Добрина, днес квартал на град Провадия, Варненско. Началното си образование завършва в с. Добрина. Заедно със семейството си се премества в с. Страшимирово, Варненско, а през 1978 г. – във Варна. Учи в строителен техникум „Васил Левски“, специалност „Геодезия и картография“, където през 1979 г. завършва средното си образование. Продължава обучението си във Висшето военноморско училище „Н. Й. Вапцаров“, специалност „Корабни машини и механизми“, и се дипломира през 1984 г.

В Параходство „Български морски флот“ работи като механик от 24 октомври 1984 г. до 20 януари 1987 г. От 1 февруари 1987 г. е конструктор, а впоследствие и научен сътрудник в НПК „Черно море“, Институт „Електрон“. На 27 юни 1994 г. започва работа в транспортна фирма „Ню Шанс“ АД – София, като заместник, а по-късно и като изпълнителен директор на клон – Варна. Там работи до 20 септември 1997 г., когато става съсобственик на фирмата и я преименува на „Понтеа“ ООД – Варна. Заеманата от него длъжност е управител (1997 – 2003). На 15 септември 2003 г. отново започва работа в Параходство БМФ.

Загива на 11 декември 2005 г. в Хамбург, при авария на моторен кораб „Лиляна Димитрова“, на който е втори механик.

Още като курсант в Морското училище, Иван Манолов оглавява литературен кръжок, а от литературни конкурси печели престижни награди. Публикува в централния литературен и в регионалния печат. Негови творби са превеждани на руски език и публикувани в сп. „Литературная учеба“ и „Меценат и мир“. В състава на делегация от варненски писатели през 2003 г. гостува на руската писателска общност, където участва в дискусия и литературно четене.

Като член на Сдружението на писателите – Варна, Иван Манолов участва в Управителния съвет с мандат от 14 октомври 1994 г. до 20 декември 1996 г., когато председател е Атанас Стоев, а в състава му влизат още: д-р Марко Илиев, проф. Людмила Стоянова, Турхан Расиев и Любомир Владков. Деен участник в списването на вестник КИЛ („Култура, Изкуство, Литература“), с главен редактор – д-р Марко Илиев, Иван Манолов е в редакционната колегия, подготвила брой 28 за 1994 г. и от бр. 1 до бр. 18 за 1995 г.[1]

Приживе издава стихосбирките: „Нито спасител, нито палач“ (1993); „Криле на разпятие“ (2000); „Внезапна спирачка“ (2004). За „Внезапна спирачка“ печели награда „Варна“ за литература (2004). Посмъртно е издадена книгата му „Вратата. Събрани стихотворения“ (2007) – с предговор и послеслов от Панко Анчев.

За него Кирил Георгиев пише в книгата си „Близки върхове“ (2015): „Признавам, че съм пристрàстен към Иван Манолов. Той буквално израстваше като писател пред очите ми. И дано съм бил прав за думите, които казах в препълнената зала на Сдружението на писателите – Варна: Иван Манолов е най-добрият варненски поет. По-добър от мъртвите и живите.“ (с. 41)

Ще добавя – той е сред най-добрите съвременни български поети в национален мащаб.

От своя страна Ангел Дюлгеров, в проникновената си студия „Любовта – тази съвършена чистота на нетлението. Поезията на Иван Манолов, Иван Ставрев и Иван Овчаров като послание за великата дарба да обичаш“ [КИЛ, бр. 6 (397), год. 30, декември 2020; и бр. 1, год. 31, март 2021], отбелязва: „Малцина могат като него (Иван Манолов) да творят стихове, които ни карат в един-единствен миг да усетим цялото съществуване. През годините неизменно драмата в поезията му се луташе между крехкостта на светлината и неизбежността на мрака, но въпреки това елегичният тон на музиката не престана да внушава подсъзнателно неизменния ход на колелото на съдбата. Тънко изплетените поетически изповеди в най-трагичните моменти на времето ни приемаха ролята на скрити послания – от една страна, като опит на здравата природа да пробуди разума и доброто в душите... От друга страна, и това е ненапразната илюзия, че с присъствието си изконно българският дух може да се противопостави на зловещите сенки на миналото, на новоизлюпените брутални метафори на живота. Така драматично през годините творчеството на Иван Манолов се превърна във възможно най-достоверния модел за артистична позиция спрямо света“ [КИЛ, бр. 6 (397), год. 30, декември 2020, с. 10].

Ще си позволя да цитирам и Елица Виденова, която е убедена – поетът е „едно от най-ярките пера на съвременната българска поезия“. И което е особено важно: „Освен много талантлив поет, Иван Манолов беше и много добър човек, пословично скромен! Толкова му отиваше името на неговото родно село – Добрина! Никога не го чух да каже дума накриво за някого, от никого не съм чула лоша дума за Иван…“

По повод 65-годишнината от рождението му, неговата памет бе почетена и във вестник „Словото днес“, бр. 10 (1191) от 13 март 2025 г., с. 3, където публикуваха стихотворенията: „Делнична изповед“, „Кафенето на „Крали Марко“ 11“, „Очите ти – две черни небеса…“, „Прозорец“, „Отсрочка“ (Available from: https://sbp.bg/wp-content/uploads/2025/03/брой-10-на-Словото-днес-1.pdf).

*

Да склоним глава пред поезията и подвига, и най-вече пред Човека Иван Манолов.

Бог да прости и помилва душата му! И светла да е паметта за него!

---

[1] КОЛЕВА, Ваня, 2021. 30 години Сдружение на писателите – Варна. In: Известия на Съюза на учените – Варна. Културното наследство на Варна и Черноморския регион – 2021. Бр. 1, с. 7–20. ISSN 2738-7372. ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ – Варна, 30.09.2021 г. Available from: https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1134401; ДЮЛГЕРОВ, Ангел, 2017. Списък на главните редактори и членовете на редакционната колегия на в. КИЛ за периода 1991 – 2016 г. Относно: Писмо № 7263/ 23.03.2017 г. на Е. Костадинов, председател на КРДОПБГДСРСБНА. Варна: Сдружение на писателите – Варна, 8.04.2017.

ИВАН МАНОЛОВ

ДЕЛНИЧНА ИЗПОВЕД

И все така далече от Итака
на моя кораб пътят криволичи.
Жена ми вкъщи златно руно чака…
Расте без татко моето момиче.

Морето, уж по малко, неусетно
душата ми ще вземе чак до йота
и някой ден внезапно ще присветне
червеният семафор на живота.

Не бях роден за скитник
и не тръгнах
от алчност заслепен, ала парите
от себе си не можех да изтръгна,
че хлябът е по-нужен от мечтите.

А как да знам, че делникът убива
възвишените пориви и чувства,
и неговата лапа костелива
не е удобно място за изкуство.

Семейство ако нямах, ще заложа
на картата съмнителна на риска
и ще вървя по острото на ножа,
сърцето ми когато го поиска.

Но ето ме – завързан със въжето,
което бях приготвил за съдбата,
усещам как умира в мен поета
за сметка на съпруга и бащата.

Из „Нито спасител, нито палач“, 1993.

ДИЛЕМА

Зад крехката повърхност
на морето,
сред тишина и огледален хлад,
вървях в пространства призрачни,
където
отблясъците бавно се топят.

Прелитаха на рибите ятата
и сенките им слизаха, съвсем
отпаднали надолу във водата,
на дъното към златния корем.

През водорасли с кичури зелени,
по пясъка, осеян от звезди,
в гонитба морски кончета
край мене
не жалеха копита и юзди.

Ала не бях добър ездач. Останах
да им помахам само за из път,
докато вдигат облаци от пяна
и потни покрай мен дорде пръхтят.

Но въздухът ми вече е към края –
ще трябва да решавам: Накъде.
Плътта напира… Но духът нехае
и глътките си щастие краде.

КИЛ, бр. 2 (32), януари 1994 г.
Из „Криле на разпятие“, 2000 г.; „Вратата“, 2007.

ПОЕТИЧНИЯТ КОНКУРС „И НИЩО ПОВЕЧЕ ОТ ЛЮБОВ“ И ОЩЕ…

Организираният от Средното училище за хуманитарни науки и изкуства „Константин Преславски“ – Варна, за четвърта поредна година поетичен конкурс „И нищо повече от любов“ бе тържествено финализиран на 24 април 2026 г.

Създаден и провеждан в памет на Иван Овчаров, конкурсът е знак за трайната диря, която творецът е оставил в сърцата и умовете на своите колеги и ученици. Защото Иван Овчаров е дългогодишен преподавател по български език и литература в учебното заведение, литературовед и утвърден поет. Той е лауреат на две награди „Варна“ за литература; носител на Първа награда на Националния конкурс на името на Петко и Пенчо Славейкови за лирическо стихотворение – гр. Трявна (май 2019 г.); на Първа награда от Националния конкурс „Никола Вапцаров“ на в. „Български писател“ (1999); Първа награда от Националния конкурс „Пеньо Пенев“ (Димитровград, 1988) и още десетки други.

Затова поетичната надпревара в негова памет неизменно провокира интерес както сред учениците от Средното училище за хуманитарни науки и изкуства „Константин Преславски“ – Варна, така и сред широката градска общественост. А отличените млади поети получават грамоти и награди не само от Училищното настоятелство, но и книги на Иван Овчаров, подарени им от неговия син – Пейчо Овчаров, който традиционно е почетен гост на празника.

Тази година отличените млади автори са: с Първа награда – Михаела Стоянова – 11. Ж клас – за стихотворението „Остани“; с Втора награда – Стефани Рачева – 11. Е клас – за стихотворението „Да обичам“; с Трета награда – Симона Котоманова – 9. А клас – за стихотворението „И тя отново в стаята ще влезе…“

След награждаването на победителите от конкурса „И нищо повече от любов“, бе представен ежегодно издаваният от Училището и превърнал се в мост между поколенията „Алманах“. Книга, в която си дават среща Слово и Изображение, като две страни на себеизразяване, споделяне и приобщаване към интересите, въжделенията и духа на младите хора. „Алманах – 2026“ (със своите 192 страници) е подготвен от редакционна колегия в състав: Елеонора Николова, Пламен Керанов, Станислава Пенчева – Чакърова, Дарена Маринова, Йорданка Симеонова, Емине Мустафа, Радостина Иванова, Димитър Петров, Виолета Янева, Николета Георгиева, Албена Ковачева, Юлия Коева, Нели Шопова, Айлин Петкова, Антоанета Петрова, Малина Чичилаки, Илиана Димитрова, Йордан Енчев, Петя Маркова – Стаменова. А до финалния му вид „Алманахът“ за пореден път е изведен от издателство „Онгъл“ – Варна.

Водещи церемонията бяха: Александър Иванов – учител по философия, както и учениците: Ана Стоева – 12. Д клас; Борил Малешков и Даниел Алексиев – 5. А клас. За музикалното оформление на празника се погрижи Камен Великов – 9. Ж клас, който изсвири валс.

Тържествената вечер се проведе в присъствието на ръководството на учеб-

На с. 5

МЛАДЕЖКА ЛИРА

Първа награда
МИХАЕЛА СТОЯНОВА – XI Ж клас

Александър Иванов, Михаела Стоянова и Пейчо Овчаров

ОСТАНИ

Чудя се, ако имам възможност
да дойда при теб
и да ти призная всичко,
което крия в себе си.
Ще ме приемеш ли?

Ще усетиш ли всичко, което и аз?
Ще ме прегърнеш ли, или просто
ще се обърнеш и ще избягаш като
всички досега?
Ще ми позволиш ли
да ти покажа колко силна може
да бъде обичта?

Ще се уплашиш ли от дълбочината,
която рядко показвам –
онази, в която е скрита всяка болка,
която носила съм сама,
и всички онези мечти, които са били
твърде крехки за света?

Ще остане ли неразкрита
онази част от мен,
която никой не е виждал досега,
а толкова дълго чака да бъде разбрана?

Не жадувам за обещания,
които толкова лесно се рушат,
а просто за един поглед,
който да ми каже: „Остани!“

Втора награда
СТЕФАНИ РАЧЕВА – XI Е клас

ДА ОБИЧАМ

Мама ме научи да обичам така
безусловно –
като утринно слънце, което не пита,
като вятър, обгърнал земята небрежно,
като ручей, що тайно водата си рони.

Научи ме, че и ледът с поглед топи се,
научи ме да прощавам, дори да боли,

Александър Иванов, Стефани Рачева и Пейчо Овчаров

да не чакам отплата за обичта дадена,
да съм силна, ала крехка в мечти.

Мама ме научи, че любовта
е безценна.
Тя не пита, не мери, не спи.
Просто свети – тиха, сияйна.
И в сърцето ти вечно скита се тя.

Трета награда
СИМОНА КОТОМАНОВА – IX А клас

Симона Котоманова, Александър Иванов и Пейчо Овчаров

* * *

И тя отново в стаята ще влезе…

Някога бях истински щастлива
и някога бях истински добра.
Щом слънцето зад облаци се скрива,
откривах бързо нова светлина.

Продадох я на твърде много хора.
Остана ли за мене? Нито къс.
Влюбвах се в душѝ и във живота.
Единствено отвръщаха ми с мъст.
Човешкото у мен със болка
екне в мен, във моя кръст.
Отказах се от другите да прося.
Товар от техните плещи сама да нося.
Лечебни са сълзите от поезия,
ювелирно изтъкани на ръка.
Борбата със оковите железни
обрече ме да вярвам в любовта.
Във стаята отново тя ще влезе…

БОЖИДАРА ЛАПАКОВА – X Е КЛАС

ДВЕ СТАРИ ДАМИ

Две стари дами
търсят си драми.
Весели и гласни,
неясни и разнообразни.
Скандални и просташки,
познати и непознати.
Виж ги тук сега –
пред блока пак седят.
Две стари дами
търсят си драми.
Колю паднал пиян,
Мони се напил с Бриан.
Всичко знаят те,
двете стари дами –
от мухата до мишока,
от мишока до слона.
Петка очи ококори,
под забрадка промърмори,
муха на слон
лесно ще направи.
Стефка смях извади,
очилата пак постави,
жълтия вестник отвори
със смешки да отговори.
Две стари дами
знаят всички драми.

СОФИЯ СТОЙЧЕВА – VI А клас

ЛЮБОВТА В НАС

В сърцата ни любов изгрява
като нечакан ранен лъч.
Тя тиха радост ни дарява
и гони всяка жлъч.

Тя е искрата в мрака зимен,
надежда в трудните ни дни.
Светът без нея е безименен,
изпълнен само със сълзи.

Дори когато е ранима,
тя пак ни дава две крила.
Докато в нас я още има,
надежда има за света.

МАРИНА ПЕТРОВА – V А клас

ЛЮБОВ ОТ А ДО Я
(Акростих)

Аз обичам да чета!
Български език ми е в кръвта!
Всеки ден в ръцете книга аз ще сложа,
Грижите за нея ще положа!
Дъгата пъстра в мен изгрява
все чрез нея –
Езикът роден кара ме да се гордея!
Жадна съм за знания все нови,
Защото знанията чупят и окови!
Имената ни са тъй красиви,
Йовков ни остави чудни дири!
Кирил азбуката пък ни подари,
Любовта към нея трябва
да я браниш ти!
Методий разшири, обогати я,
Няма по-голяма сила и стихия!
Обич чувствам и богатство,
Празник майски все сънувам!
Рисувам с думи, а те са многобройни!
Сърцето ми избира най-красивите им
форми!
Тичам, пея и се смея…
Усещам, че все повече умея,
езика го владея!
Формите му безгранични,
Храна за мен са диалектите различни!
Цветът усеща се, дори ефектът!
Човеци сме в една страна,
Шарена България, пълна със слова!
Щастие е да си богат духовно!
Ъглите на живота ще посрещнеш
благородно!
Юнак си ти, щом знаеш български език.
Ярък, шарен, чак ще се омаеш!

ПОЕТИЧНИЯТ КОНКУРС „И НИЩО ПОВЕЧЕ ОТ ЛЮБОВ“ И ОЩЕ…

От с. 4

ното заведение: на директора – Емил Груев, на учителя по български език и литература – Пламен Керанов, на учители, ученици.

Присъстваха още: Милка Юдова от Издателство „Онгъл“, а от Сдружението на писателите – Варна: Красимир Йорданов – председател; д-р Ваня Колева – главен редактор на в. КИЛ („Култура, Изкуство, Литература“) и член на Управителния съвет; Свилен Лапаков – член на Управителния съвет на Сдружението; Иванка Илиева – счетоводител на Сдружението.

Освен като гост на официалната церемония, Свилен Лапаков беше и председател на журито в раздел „Литература“ на 34-тата национална конференция по литература, история и философия „Битие и време“, посветена на темата „Светът между вчера и утре“, която Средното училище за хуманитарни науки и изкуства „Константин Преславски“ – Варна, проведе през деня на 24 април 2026 г. В конференцията участваха 35 ученици от цялата страна, разделени в три възрастови групи – от V до XII клас. Като фаворит на Свилен Лапаков се откроi Ния Якимова от X клас, която – с разказа си „Тайният часовник“, получи в дар книга от автора.

ДА ПРЕБЪДЕ ПИСАНОТО СЛОВО!

От с. 1

зиковеди, историци на изкуството, журналисти – една културна *общност*, която през годините се променя и обновява с нови хора..

Творците носят съзнание за *мисия*, свързана със съществуването на българската литература и култура. Културният им опит е важен най-вече с интелектуално-емоционалните им натрупвания и ясната йерархия на ценностите, с естетическите им критерии. Така вестник КИЛ се превръща в средище на разностранни идеи, схващания, мнения – обстоятелство, особено важно за съпричастността му към културното многообразие на Европа.

През годините вестникът създава около себе си кръг от демократично мислещи творци: хора с кауза, със свой стил и език, със свои естетически и културни критерии. Превърнал се в особен тип институция, вестник КИЛ е ефикасна и ефективна медия, откликваща и отразяваща важни за града културни събития и прояви. Той е гъвкав, лаконичен, експресивен, съзнателно търсещ експериментиране със словото и критично-иронични акценти, естетическа провокация спрямо читателското очакване. Вестникът трайно отстоява своята позиция спрямо случващото се в съвременната ни реалност. Същината му е заложена от първооснователите, но стратегиите и визията за него действено се променят през годините. Една от целите на КИЛ е да допринася за естетическото възпитание и за всестранното развитие на подрастващите. Затова от бр. 4 (400), 2021 г., въведохме специализираната страница „*Младежка лира*“ – с текстове на студенти и ученици от гимназиален курс, която излиза във всеки нов брой – и продължава през 2026 г. Обратно, с въведената от бр. 1 (410) за 2024 г. специализирана „*Литературна анкета на КИЛ*“ се обръщаме към заслужилите юбиляри, които имат още един повод и начин да изразят себе си – като път на развитие и концепции. Системно в броевете водим *„Хроника“* – за събития, свързани с живота на Сдружението, но и с важни за град Варна културни явления. Всичко това разширява възрастовите параметри на читателите ни, както към високите, така и към все по-малките групи.

Ефективността на вестник КИЛ по достойнство се оценява от обществеността и затова три пъти е отличаван с Награда „Варна“ – през 1997, 1998 и 1999 г. През 2023 г. бе отличен с наградата „ВИА за Варна – 2023“, от Фондация „ВИА – За живото изкуство“, като отличието е „за изключителни заслуги към културата и културното самочувствие на Варна“.

Датата 11 май е определена за празник на вестник КИЛ по време на председателството на Атанас Липчев (с мандат от 19.IX.2008 г. до кончината му на 6.II.2010 г.) и Управителен съвет с членове: Ванилин Гавраилов (зам.-председател), Кирил Георгиев, Илиян Троянски, Иван Овчаров. През този период главен редактор на вестник КИЛ в началото е Станислав Пенев, а от бр. 1 за 2009 г. до бр. 10 за 2012 г. – Иван Овчаров. След Иван Овчаров, от бр. 11 и 12 за 2012 г. и до цялото течение на 2018 г. главен редактор на вестник КИЛ е Ангел Дюлгеров, а после – от първи брой за 2019 г. до сега – д-р Ваня Колева.

Екип от професионалисти, писатели, които познават *силата на азбуката и на Писаното слово* – Атанас Липчев и воденият от него състав на Управителния съвет избират за празник на вестник КИЛ деня, когато Българската православна църква почита паметта на светите равноапостолни Методий и Кирил. Основават се на това, че във вестник КИЛ се говори за литература, история, за музика, театър, изобразително изкуство. Отразяват се културни събития и лични творчески изяви. Представят се премиери на книгите на писатели от Сдружението. В слово и образ – с богат набор от снимки и картини, се разкрива творческата деятелност на различни личности, с проблематиката на интересите и характерното за тяхната работа.

Всички те – от първооснователите на вестник КИЛ до редакционния екип днес, помнят, че *буквите – чрез смисъла, който носят графиката и названията им, особено глаголицата* на св. Константин-Кирил, формират мисловни модели. Модели, които проникват в съзнанието и душевността на българския етнос и създават традиция. А тя, чрез механизмите на ритуала, организира социума, като откроява особената значимост на деятелността на Учителя и Книжовника. Така е било някога.

Такава е и днес мисията на Учителя и Твореца.

Известно е, че „в глаголицата е концентриран логически и философски целият светоглед на предците ни, а символната ѝ система е строго подредена и смислово издържана“[3]. Знае се, че глаголическите букви, макар непригодни за всекидневна употреба поради сложността на графиката си, са *мистични знаци*: за смисъла на Сътворението, за същината на нещата, за истината и благодатта, идещи свише.

Преднамерено и целенасочено сътворена *да отразява особеностите на славянските езици*, глаголицата е разработена от Константин-Кирил Философ и брат му Методий в периода между 855 и 862 година в манастира Полихрон, Мала Азия. 1170 години от създаването ѝ отбелязахме през миналата 2025 г. Летоброенето на буквите продължава…

В началото Църквата е почитала паметта на Солунските братя поотделно, в деня на кончината на всеки от тях: на св. Кирил – на 14 февруари; на св. Методий – на 6 април. Но понеже са родни братя, а и апостолското им дело ги обединява в едно, се появила идеята за общо тяхно честване. Започнали да празнуват делото им в деня на Методиевата смърт, 6 април. Датата обаче попада в периода на Великия пост, а тогава, според църковния устав, е забранено тържествено отбелязване на паметта на светците. Затова избрали 11 май като подходящ ден за честване на Солунските братя. Денят е засвидетелстван в Сборника на московския Успенски събор – паметник на старобългарската писменост от XII век. Честването на светците на тази дата продължило до нашествието на татарите и османските турци по нашите земи, след което било забравено.[4]

Възобновяването на празника на светите равноапостолни Методий и Кирил през Възраждането, по писмено документирано сведение, е на 11 май 1813 г. в Шумен. Това е най-ранното им честване през XIX век и изтласква назад във времето известното чрез Найден Геров свидетелство, че първото тяхно празнуване е в Пловдив през 1851 г. Източник за информацията от Шумен е писмо от арменския историк и етнограф Минас Пъжъшкян, който разказва, че по време на посещението си в града, случило се в навечерието на 11 май 1813 г., е бил поканен на вечеринка с театрално представление „по случай българския празник на писмеността“. Като член на Мъхитаристката конгрегация, Минас Пъжъшкян е бил задължен да прави ежедневен отчет на своята дейност, а писмото, в което описва видяното в Шумен, е част от неговия отчет. Оригиналът на писмото се пази в архива на Мъхитаристката конгрегация във Венеция под сигнатура МП 1813. Открито е през 1982 г. от преводача и специалист по арменистика Агоп Ормандживян.[5]

Въз основа на писмото на Пъжъшкян и по решение на градския Общински съвет, от 2000 г. насам 11 май се чества като празник на Шумен.

Денят е празник и на Ловеч.

*

Малко по-късно, на **24 май**, в гражданския, светски по същината си празник, светът сякаш засиява. Приповдигнато и тържествено се носят звуците на химна „Върви, народе възродени, / към светла бъднина върви!“... Празнично и с радост величаем силата на Буквите. Малки и големи, млади и по-възрастни честваме Словото.

Обръщаме поглед към сътвореното от книжовници, творци на Словото, с образ и багра, с ноти и звуци, работили всеотдайно през вековете, включително до наши дни. Защото и сега, според силите си, опитваме да разровим жарта и да открием въгленчето, с което да палнем светлинка в душите на другите.

Дали и доколко успяваме, е въпрос с много и различни отговори. Важно е да не се отказваме.

*

Честит празник на светите Кирил и Методий!

Честит празник на списващите, читателите и почитателите на вестник КИЛ – „Култура, Изкуство, Литература“ – 11 май!

Да пребъдат Буквите и Словото, Знанието и Мъдростта!

---

1. ТОПОРОВ, В. Н. Месяцы. В: *МИФЫ народов мира*. Энциклопедия. Т. 2. Москва, 1988, с. 146.

2. МАРИНОВ, Димитър. *Народна вяра и религиозни народни обичаи*. София: БАН, 1994, с. 623.

3. ЙОНЧЕВ, Васил. Азбучна истина. *Списание осем. За буквите.* Бр. 5 (77), май 2015, с. 14.

4. *ЖИТИЯ на светиите*. София: Синодално издателство, 1991, с. 245.

5. *Ден на Шумен*. Община Шумен. Официален уебсайт. Available from: https://www.shumen.bg/bg/den-na-shumen [Viewed 2026-05-07].

150 ГОДИНИ ОТ АПРИЛСКОТО ВЪСТАНИЕ

От с. 2

ка и финанси, включително по кореспонденция. През 1862 г. в Пловдив Иван Богоров публикува „*Журнал за наука, занаят и търговия*“. В 60-те години на XIX век Мидхат паша инициира създаване на мрежа от земеделски каси с нормативно регулирано кредитиране, а в средата на 70-те години се заговаря за промени в *програмата* на „земледелческий еснаф“ като „търговско дружество“[5]. Кръгозорът на българите се променя.

В аспекта на това икономическо възмогване, имайки предвид турската практика за откупуване на данъците, на насилия и злоупотреби при тяхното събиране, е разбираемо, че условия за нормално развитие на стопанството почти липсват. Положението на населението се утежнява от няколко поредни инфлации на турските монети, от парични афери и фалшификации, от засилващо се лихварство. Към това се добавя преселването през 1864 – 1865 г. на огромни маси от татари, черкези, абхази от Кавказ в Османската империя – азиатци, за които ограбването и насилието над местните българи са обичайна практика[6].

Самият Георги Бенковски, на прага на смъртта и безсмъртието, разкрива самоличността си, като заговаря и за живота си на търговец: „Главното е, че аз трябваше да лъжа направо и наляво, та тогава да сполуча в търговските предприятия; трябваше да правя ниски теманета на турците; да изядам правото на другите и пр. неща, които моята душа не можеше да приеме по никакъв начин. На всичко това махнах с ръка и преминах в Румъния да търся по-свободен и охолен живот.“[7]

Тези условия предопределят волята на българите за самоопределение. Тласкат ги към борба – на живот и смърт. И българите надигат глава – срещу Империята. Тръгват след своите апостоли – въпреки съмнения и страхове за живота и грижа за челяд и имот…

Според разказа на Захари Стоянов за утвърждаването на Георги Бенковски като водач, хората от Панагюрище – столицата на IV революционен окръг, решават: „Няма що да се каже; виждам го, че е човек достоен, роден да бъде бунтовник […]. Трябва да коленичим пред неговия талант, той ще ни умие очите“[8]…

Вдигат се българите – и след първите изстрели в Копривщица, и „Кървавото писмо“ на Тодор Каблешков, изпратено първо в Панагюрище, бунтът избухва. Въстаниците успяват да отвоюват своите градове републики. Макар за броени дни!

После идва погромът… Погиват Батак, Перущица, Брацигово, Панагюрище, Клисура, Копривщица – с хиляди избити, разрушение и пожари.

Окървавени са духовни центрове, като Дряновския манастир „Св. Арх. Михаил“, превърнат в крепост на четата на поп Харитон и Бачо Киро; Новоселския манастир „Св. Троица“ (в гр. Априлци), в който загиват свещеници, монахини, миряни и който става един от трагичните символи на Търновски революционен окръг; Соколския манастир до Габрово. Индиректно са поругани Батошевският манастир „Успение Богородично“, габровски и тревненски манастири, които са били превърнати в складове за оръжие и опорни точки на революционната мрежа. И други още места…

Масовата жертва или саможертва на погиналите постига целта си – на дипломатическата маса в Цариград е изведен Източният въпрос, а скоро след това започва Руско-турската война от 1877 – 1878 г.

Величав е подвигът на героите от Априлското въстание през 1876 г. Непреходно е значението – и на въстанието, и на всички онези, посветили живота си за свободата на Родината.

А ние днес, като наследници на гордите и непокорни герои, сме длъжни да пазим жив спомена за техния устрем към Свободата и за мъченическия им подвиг.

Да браним и отстояваме волята им за независимост – по пътя и със средства на модерното време.

---

1. ВАЗОВ, Иван. *Съчинения в четири тома. Т. 3. Под игото.* София: „Български писател“, 1982, с. 271–274.

2. Пак там.

3. ЖЕЧЕВ, Тончо. *Българският Великден или страстите български*. София: Изд. „Захарий Стоянов“, 2007, с. 425, 439.

4. ГЕНЧЕВ, Николай. *Българско възраждане*. София: Издателство на ОФ, 1988, с. 241–243.

5. КЪНЧЕВ, М. *Видрица. Спомени, записки, кореспонденция*. Второ изд. София: „Български писател“, 1985, с. 460.

6. ГЕНЧЕВ, Николай. *Българско възраждане.* София: Издателство на ОФ, 1988, с. 243.

7. СТОЯНОВ, Захари. *Записки по българските въстания*. София: „Български писател“, 1977, с. 597.

8. Пак там, с. 368.

На 24 март 2026 г. Снежана Атанасова отпразнува своя знакова годишнина. От Сдружението на писателите – Варна, я поздравяваме сърдечно и ѝ желаем здраве и щастие, споделеност и мир.
Помолихме я да отговори на нашите въпроси.

СНЕЖАНА АТАНАСОВА

ЗА ОТГОВОРНОСТТА ДА СЕ ОПАЗИ КУЛТУРНАТА ПАМЕТ

1. Госпожо Атанасова, Вие дълги години бяхте счетоводител на нашето Сдружение и на Сдружението на варненските художници. *Нерядко сте и пръв читател на книгите ни*. Какви са най-ярките Ви спомени от това сътрудничество?

Започнах да работя за Сдружението на писателите – Варна, в далечната 1998 г., по молба на тогавашния председател на Сдружението – Никола Илиев.

Дотогава не е имало човек, който да се занимава с документацията на организацията. Впоследствие, благодарение на следващия председател – Веселина Цанкова, ми бе предоставена едната стая в Дома на писателя за офис. Така че аз бях целодневно в сградата и хората можеха да получават информация от мен за интересувашите ги неща, тъй като малко по малко се превърнах и в неписан секретар на управителните съвети. Това ми даде възможност да се запозная с много пишещи хора от нашия град, а и не само с тях. Имаше много скромни, много колоритни, много талантливи автори, както и други, по своему интересни. Никога няма да забравя годините, когато с дружни усилия се борихме да запазим сградата: тя да остане, за да се ползва от писателите на Варна. Там кипеше живот. Провеждаха се литературни четения, конференции, спонтанни събирания, срещи с писатели от други организации и градове. Беше много вънуващо за мен да присъствам на тези мероприятия. Не бях задължена, но ми беше приятно.

Друго нещо, което ще запомня завинаги, бе моментът, в който Атанас Липчев донесе в Сдружението ръкописа на последната си книга – „Другият бряг на реката“, и каза, че вече е готов и ще го праща на издател. Но съдбата му бе отредила друго. Аз го видях през деня – с ръкописа в ръка, а на другия ден ми съобщиха най-неприятната новина – че той си е отишъл от този свят, както беше написал, отишъл е *на другия бряг на реката*. Имам много, много хубави, както и не толкова приятни спомени от дългото ми пребиваване в Сдружението, но ако започна да ги споделям, трябва да напиша книга. Това оставям на вас, писателите.

2. Вие подреждахте и се грижехте за архива на Сдружението. Не само административни документи и течението на вестник КИЛ през годините, но и други, различни по характер и специфика, дори некролози за отишли си вече писатели... Какво е чувството да носите отговорност за ПАМЕТТА и историята на писателската организация?

За мен бе удоволствие и с чувство на отговорност продължих започнатото от Веселина Цанкова – тогавашен председател на Сдружението на писателите – Варна, да направим архив на вестник КИЛ. Аз не съм писател, но съм добър читател и съм чела от първите броеве на вестника с голямо удоволствие. Виждат се развитието му и погледът на всяко време и главен редактор. Това е историята на вестника!

Моя беше приумицата да запазя плакати, постери, покани и други материали от събитията, които са се провеждали в залата на Сдружението или на други места. Те показват каква дейност се е развивала в тази сграда. Историята на Сдружението на писателите е памет за идните.

Веселин Чакъров – „Котка на прозореца“

С чувство на отговорност подреждах материалите, защото поколенията след нас трябва да знаят и помнят какви големи имена са минали оттук. Какви са били стремежите им и какви достойни хора – писатели, поети, критици – е имало и още има в нашето Сдружение.

Нека да знаем и помним историята на това писателско общество – с всичките му върхове и спадове, борби и успехи.

Надявам се, тази традиция да се намери някой да я продължи и след мен. Младите и новите членове на Сдружението на писателите да пазят паметта на основателите на тази писателска общност, която вече 36 години събира хората по перо в своята сграда.

За мен беше чест.

3. Какви са Вашите литературни предпочитания?

Аз много чета и вкъщи имам огромна библиотека, която събрахме заедно с моя съпруг. Имам специален рафт с книги на нашите писатели и поети, които са ми подарени от тях с автограф. Чета доста разнообразни неща, но предпочитам исторически романи, книги за древни цивилизации и личности.

3. Смятате ли, че произведенията на авторите, които са специалисти в областта на точните науки (математика и информатика, счетоводство и контрол, инженерната сфера и др.) са по-подредени и премерени от творбите на останалите пишещи?

Не съм критик и не мога да си позволя да определям кой как пише. Аз мисля, че поезията и прозата идват от душата на човека, който ги пише. Те са спонтанни и нямат общо с практикуваната професия.

4. Какви са Вашите занимания след пенсионирането? Намирате ли време за четене?

Да, сега съм пенсионер. Не мога да се оплача, че скучая. Напротив. Имам малка внучка и помагам на майка ѝ в отглеждането. За по-големия си внук имах по-малко време, защото бях по-ангажирана. Живея в къща и имам голяма цветна градина, която ми доставя истинско удоволствие да обработвам. Освен това обичам да плета.

От няколко години решихме с мъжа ми да пътуваме – докъдето можем, и да опознаем повече страни. Така че изобщо не ми е скучно.

5. Какво бихте искали да пожелаете на нашите автори занапред?

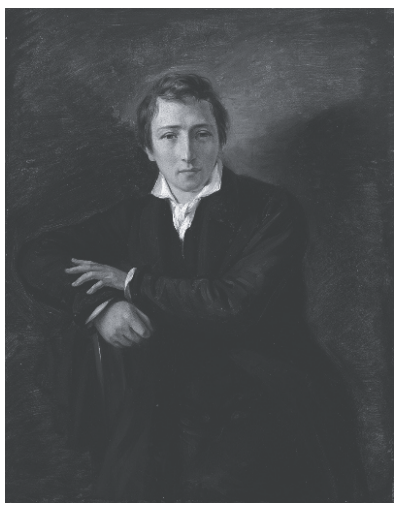
В Сдружението на писателите минаха 27 години от трудовия ми стаж и моя живот. Много интересни неща ми се случиха там. Пожелавам на новото ръководство да има куража, търпението и призванието да продължи традициите на това писателско общество, но и да бъде в крак с новостите на сегашното време. Само напред и нагоре.

На писателите – творческо вдъхновение, много нови книги, нови успешни идеи. Повече позитивизъм, доброта и красота в произведенията им. Имаме нужда.

В душата сте ми и ви обичам всички.

Благодарим Ви, госпожо Атанасова, за това, че бяхте наш сътрудник и приятел през всичките тези години. Желаем Ви здраве и благоденстие!

ХАЙНРИХ ХАЙНЕ
(13.XII.1797 – 17.II.1856)

Портрет от Мориц Даниел Опенхайм (1831)

В ЧУДНОХУБАВИЯ МАЙ
(Im wunderschoenen Monat Mai)

Във чуднохубавия май,
щом всяка пъпка разцъфтя –
тогава в моето сърце
изгря и пламна любовта.

Във чуднохубавия май,
щом всяка птичка тук запя –
тогава тихо ѝ признах
желанието и страстта.

Из цикъла „Лирично интермецо“
Превод от немски: ДОБРИН ПАСКАЛЕВ

ДОБРИН ПАСКАЛЕВ

ХЛЯБ И СОЛ

Поглеждал съм, и неведнъж, назад –
да се премисля миналото трябва;
ала напред съзирам още свят –
не съм изял докрай солта и хляба.

От хляба тук остана сух комат
и стиска сол със малко мерудия –
дордето жив е земният ми глад
и се изпразни старата чиния.

Чинията обаче ще остане,
със сол и хляб след мене друг да храни!

ОРИС БОЖА

Каквото писах, май не съм дописал
и мисля си, изглеждам тук на луд.
Но Господ Бог отгоре ме ориса
с перото мое на каторжен труд.

Пред погледа като река горчива
изтекоха и болка, и сълзи –
животът как неведом си отива,
а друг един, едва роден, пълзи.

И друг товар орисан съм да нося,
сред болестите все да диря брод –
минутка от Съдбата да изпрося,
минутка кратка, ала за живот.

Разбрах, че всъщност шестдесет секунди
по-дълги са дори от Вечността,
когато молиш пак да се пробуди
едно сърце, поело към смъртта.

А ти притискаш го до изнемога
и търсиш поглед в хладния гледец –
на бунт срещу повеля висша, строга,
превърнала тук живия в мъртвец.

А след това, пресъхнал от тревога,
се хвърляш сам във буйната река...
Защо, защо и днес дори не мога
видяното да пресъздам с ръка?

Затуй сега все пиша и дописвам,
не виждам, Боже, край на тоя труд!
Та питам Те, защо си ме орисал
с перото да дерзая като луд?

СВИЛЕН ЛАПАКОВ

ПЕРОТО

Посегнах към перото звуци да рисувам.
От арфата на музата дочути,
за да вградя в стиха
сянката на думите свещена.

ГОСТУВА НИ…

ВАНЯ ДУШЕВА

Ваня Душева е родена през 1967 г. Завършила е Бургаския свободен университет. Магистър – логопед. Автор на четири стихосбирки. Пише и разкази. Стиховете ѝ са превеждани на руски, английски, испански, турски, хърватски език, публикувани са в антологии и сборници. Член на редколегията на е-списание „Литературен свят“. Член на Съюза на българските писатели.

***

Водя дъщеря си
за ръка.

Дъщеря ми
ме води
за ръка.

***

Стъпка по стъпка.
Стъпало по стъпало
мама се изкачва
до кръста, за да
разпъне душата си
и да поиска прошка.

***

Такава силна буря.
Лодката ми – без весла.
Посоката изгубих.
Имам само себе си.
И Оня храм във мен.
Ще се вдигнат ли облаците?
Ще се вдигнат.
И аз отново – малко
по-пораснала
ще отстоявам
идващите бури.

***

На върха
на брезата – гнездо.
В гнездото – гугутка.
Бащата пее
приспивна
песен
от съседния
клон.

***

Омръзна ми
все да прекрояват
свободата ни,
все да ни командват
да стреляме
по своя кръв.
Прицелват се по мен,
кръвта ми – пръски
във очите им,
живак – по вените
до сърцата им.
Истината някой ден
ще заструи
по нови вени
и човекът ще еволюира
във човек.

***

Отпускам края му...

Забравям да нахраня
котките,
да сложа грим,
да обуя новите обувки,
рисувания
копринен шал
да вържа...

Ще сгрея всички,
които ме мразят, ненавиждат
и ми правят зло.

Ще усетят Оная
Светлина...
И ще му отпуснат края...

***

Вдигам ръце
към тебе, небе,
да загреба от
най-бистрото синьо,
да плисна очите си.
Вярвам, че ще
отмия този гняв,
който гори
и не ме
изгаря.

Адът е в мен.

Човекът
с кученцето
вижда
как се
усмихвам.

***

Да прекопая лука,
да окося тревата,
да...

И в този ред
да почистя душата си
от плевели,
да подредя
хаоса от мисли.

Когато пропеят
трети петли,
да посрещна
изгрева,
без да съм
предала
себе си.

Веселин Чакъров – „Мадона в пустинята“

МАМА

Драпах
и драпах…
да я свърша
всичката къщна работа,
да стегна покрива,
да събера всичките
камъни в градината,
да оплевя всичкия плевел,
да засадя най-веселите
рози.
Да напълня зимнина
с картофи,
бидонче кисело зеле,
консерви
за бъдещи години.
Драпах…
Дойде есента,
видях си труда…
Поех си въздух
и отлетях.

***

Слушам есента.
Листата падат

Стъпки.
Орехът ходи.

***

Привечер.
Над двора
със зловещ кикот
прелетя кукумявка.

В небето запулсира звезда.
Стъмни се.

Звездата пише
на морзова азбука.

***

Прибрало се щурчето.
Свири в антрето.
Навън захладня.

***

– Мамо, какво се е случило?
Защо си малка?

– Защото ти порасна!
Така ще е: аз ще се смалявам,
докато стана зрънце,
а ти ще ме посееш…

***

Уж „ученият човек
не става роб“,
но нашата робия
е недоказуемо фина.

На изток и запад – война!
Умират децата.
Тук в междината –
все още е тихо.
Но няма мечти.
Утре ще има ли птици?
Тази нощ дълбок ли
ще бъде сънят?

Детето ми е гушнало
любимата си играчка
и все още сънува
приказен сън.
А там:
на изток и запад
обгоряла играчка
плаче за своето
любимо дете.

Искам с магическа пръчка да махна
и смъртта да се спре.
Всички дечица загинали
да възкръснат
в ръцете на мама и татко,
а в своите
да гушкат
едно плюшено малко мече.

***

Не! Не може човешката ярост
за три дни да спреш.
Не може пустата алчност
за власт, за пари, за земя,
да дресираш.
Тази тъмна човешка природа
руши ли, руши…
В човека мъждука
фенер на светулка –
през зимните месеци
светулките спят,
а ние слепи ще бродим
през дневните нощи.
Ако някой все пак успее
да мутира
и открие в тъмното брод,
дано създаде свят по-приличен
и най-после човекът
да стане Човек.

***

Моят мъничък рай
с лавандула, петунии, рози,
е моето късче живот.

Изкачвам с поглед
кипариса рошав,
скрил на сянка
сити врабци.
Стоя под дебелата сянка на ореха,
а от високо той ми подхвърля плод.
Жътварче свири в нощта.
Проблясват светулки.
Котката мърка в моя скут.
Звездите пулсират в морз –
някой пък може и да го разчете.
Моят мъничък рай…

Грохот!
Самолет в небето прелита.

Моят мъничък рай?!

***

Татко събира орехи
под студения декемврийски дъжд,
не го свърта в празната стая.

Мама се спомина през септември.

Прибирам го,
прогизнал
от болка.

През май татко
се срещна с мама.
Подари ѝ първата червена роза,
отгледана от нея.

Днес събирам орехи
под студения декемврийски дъжд.

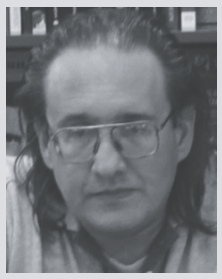
Утре е събота!

***

Умрелите приятели помня.
А живите –
с тях съм с всеки дъх.
Умрелите живеят с мен –
до края.
След него
за живите оттам
за здравето им
ще се моля.

ГОСТУВА НИ…

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ

Георги Ангелов е роден през 1968 г. в град Първомай, Пловдивска област. Завършил е „История“ във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. Автор на 22 поетични книги. Негови стихове са публикувани в националния печат, в антологии и сборници, преведени са на руски, английски, турски, сръбски, френски, испански, португалски, хърватски. Превежда от руски език. Главен редактор е на електронното списание „Литературен свят“, излизащо от 2008 г. Носител на редица национални награди за литература. Член на Съюза на българските писатели.

* * *

Хипнотизиращ, тежък сняг вали
на паметта в усоите безкрайни.
Войната губим и не ни боли –
провалът ни е всенародно таен,

светът ни – свят на живи мъртъвци,
угодници, лакеи, печалбари,
загърбил вдъхновените щурци,
които са живели за България...

ЕСЕННА ГРАФИКА

Със остър блясък на кована мед
градинските дървета вече лумват.
И бавно се процежда месец блед
по разпиляната на двора шума.

Плашилото се кани да умре –
да се сражава и със сили сетни,
но няма как самичко то да спре
настъпващия полк на ветровете.

* * *

Не съм масон, не съм ченге,
не съм доносник.
И със стиха си мисля, че
ще ви докосна.

За политически проект
не ме търсете –
по своя произход не е
мюре поетът.

И музата ми не лежи
на чужди лаври.
Не е заченатa в лъжи
тя – вярвам.

За всичко неподкупен съд
ще ми отмери,
а никой няма как отвъд
да лицемери.

СКИЦА С КОТКА

Я гледай как е легнал на перваза
съседският насилник едноок.
Но стъклото все така ме пази
от евентуалния му скок.

Веселин Чакъров – „Ново небе“

Представям си обаче как връхлита
и рухват чаши, книги, очила.
Картината отлита, но се питам,
нагазил в хипотеза придошла:

с претенциите наши до небето,
да нямаше Стена – по висша власт, –
как щяха, откровено ми кажете,
да се предпазят мъртвите от нас?

* * *

Когато мълчаливо те напада
натрапчив, споменът за твоя грях –
това е знак, че почва листопадът,
а в него дебне и частица страх.

Защото нещо вече е платено,
но имай неплатеното предвид –
то се заплаща Там по удвоена
цена, но ценоразписът е скрит...

РАЗХОДКА В СЕЛО

Веднъж един фантаст ме изненада,
че не е чувал думата „темел“.
И самарянин тъй като си падам,
го преведох със просветна цел

сред хълмовете, от които боя
бе наблюдавал цар Иван-Асен.
Показах му и къщицата своя
със барелеф на лъв непокорен,

заведох го при старата ни църква –
от времето на Дякона почти.
И аз видях как нещо се обърка
за миг във зяпналите му очи –

тук жанрът „хорър“ няма
предпоставки,
а и едва ли някой би го чел,
а до модерните книжарски лавки
не стигат книги с български темел...

* * *

Такава безпросветна простота…
Как съществувате изобщо в нея?
А аз едва ли сам ще си простя,
че в блато пътят ми ще доизтлее.

От опит знам – животът е тъга.
Но вие сте под дъното дълбоко.
Така дълбоко, че не знам кога,
ще се разлистим в чувство за посока…

В което няма да ме има, знам.
Но ще я има моята идея,
че Божи страх, родил се в нас едвам,
безвремието ще преодолее…

СЕЛСКА ЗАДУШНИЦА

Марийка, Пана, Злата тука спят
под кръстовете си в невен и риган...
Къде ти време книги да четат –
та те самите бяха низ от книги.

И в тях суровия им летопис
животът пишеше с неравни букви,
а преживяното от всеки лист
остава в паметта ни да почуква.

Желязко, Радка, Георги... И безчет
различни имена върху гранита.
Ще избелее писаният ред,
ще почернее даже царски скиптър,

но те с труда си щедър и голям,
макар и безписмовни, ще напишат
пътеводителя за онзи храм,
във който съзиданието диша.

СЪЖАЛЕНИЕ

Щъркел, прекосяващ утринта,
черен върху фона на небето,
ти за миг ми върна радостта,
от пълзящи същества отнета.

Ех, да можех като теб да съм
безпощадно зорък по природа
и светкавично конкретен към
тварите, изсмукващи народа.

ХРОНИКА ОТ ЯНУАРИ ДО 15 МАЙ 2026 Г.

СЪБИТИЯ

ЯНУАРИ

На **8 януари 2026 г.,** пред Валентина Добринчева, кореспондент на БТА във Варна, Красимир Йорданов: „Интересът към дейността на Сдружението на писателите във Варна расте“ – https://www.bta.bg/bg/BTA-plus/1039157-interesat-kam-deynostta-na-sdruzhenieto-na-pisatelite-vav-varna-raste-kaza-pred

На **8 януари 2026 г.** *Мариана Стоянова* гостува на клуб „Читателски дневник“ в гр. Аксаково, където представи най-новата си книга – „Нюансите на живота“. Събитието се състоя в залата на НЧ „Просвета 1905“.

На **10 януари 2026 г.** *Свилен Лапаков* гостува в Пенсионерски клуб „Дико Илиев“ и Народно читалище „Дико Илиев – 1904“ в с. Карлуково, област Ловеч, където представи книгата си с поезия – „Сенките в душата“ (Варна: 2024, ISBN 978-619-93043-0-3).

На **23 януари 2026 г.** в залата на ТД „Родни балкани“ (ул. „Иван Драсов“ 11 – в района зад Община Варна) бе представена пътеписната книга на *Лина Бор* (Веселина Христова) – „Бъдеще през миналото или многолика България“ (Варна: СТЕНО, 2025. ISBN 978-619-241-356-9). Модератор на събитието беше *Исмаил Шюкрю*, преводач и гид.

До **25 януари 2026 г.** продължи юбилейната изложба на *Радко Мурзов* (почетен член на Сдружението на писателите – Варна), онасловена „Инвенции и реалности – 55 години творческа дейност“, за която *писахме в КИЛ, бр. 1 (418), февруари 2026 г., с. 1–14*, и която бе открита на 17 декември 2025 г. в Градската художествена галерия „Борис Георгиев“.

На **30 януари 2026 г.** в Дома на писателя (ул. „Крали Марко“ 11) гостува *Пламен Сивов.* Той е роден през 1970 г. в Сливен. Завършил е английска гимназия в родния си град и право в Софийския университет; специализирал е в САЩ. Публицист, преводач, музикант, автор-изпълнител. Имахме удоволствието да чуем творби и от най-новата му книга – „70 песни“.

ФЕВРУАРИ

През месеца стихотворения от *Сияна Янева* бяха включени в спектакъла „Обич за обич“ на Драматично-кукления театър „Иван Радоев“ – Плевен.

На **8 февруари 2026 г.** в читалището на гр. Аксаково *Мариана Стоянова*, член на Сдружението на писателите – Варна, представи новата си книга „Нюансите на живота“. Това се случи по покана на Клуб „Читателски дневник“, гр. Аксаково. Книгата е първата ѝ в проза и съдържа разкази и есета.

На **19 февруари 2026 г.** в Дома на писателя (ул. „Крали Марко“ 11) гостува авторката *Вивиян Крумова*, която представи автобиографичния си роман „Един (не)обикновен живот“. Изданието участва в подкрепа на благотворителната кампания „Аз вярвам и помагам“.

На **26 февруари 2026 г.** бе открита ежегодната изложба на Арт студио „Графит“, с ръководител Диян Димитров (в хотел „Галерия Графит“), където бяха включени картини от *Екатерина Митева.*

На с. 15

ВЕНЦИСЛАВ СТЕФАНОВ: „НАЙ-ОСВОБОЖДАВАЩОТО ЧУВСТВО ЗА ЕДИН АРТИСТ Е ДА ПОЧУВСТВА, ЧЕ Е БИЛ РАЗБРАН“

МАРТИН ЛАЗАРОВ

Разговаряме с Венцислав Стефанов за неговата първа самостоятелна изложба „Лудостта е Жълта“, представена в периода 1 – 30 ноември 2025 г. в One Gallery (ул. „Дякон Игнатий“ 1А) – София. За художника времето след проявата е време на размисли и обобщения за лично извървения път, за преосмисляне на сътвореното и планове за бъдеща работа.

По повод надслова на експозицията – „Лудостта е Жълта“, художникът провокативно отбелязва: *„Жълтото е цветът както на лудостта, така и на щастието – случайност?“*

Посредством нюансите и символиката на цветовете – най-вече на жълтото, но и на цялата гама от багри, художникът „превежда новите ненормалности от нашето ежедневие на езика на илюстрациите“. Затова и образите в картините му са донякъде странни, чудновати, озадачаващи. Но са и емоционално въздействащи, разтърсващи – и размислящи.

М. Л.: Моля, представете се и разкажете повече за това, как започнахте да рисувате?

В. С.: Казвам се Венцислав Стефанов – художник и графичен дизайнер по професия. В свободното си време създавам изкуство, което най-автентично отразява гледната ми точка към обществото и реалността, в която живеем.

През 2018 г. създадох онлайн проекта Random Drunk Faces (@randomdrunkfaces_). Тогава рисувах предимно случайни пияни хора, които срещах по баровете и улиците на София. В началото това беше просто артистичен акаунт, средство за упражнение и забавление, но с времето се превърна в нещо много по-значимо.

М. Л.: Кои автори или течения са Ви повлияли най-силно?

В. С.: В последно време, особено в сегашния цикъл илюстрации, който завърших, се усеща силно влияние от творчеството на Жан Жиро и Майк Миньола. Разбира се, харесвам и други съвременни и класически художници. Но вдъхновението ми по-често идва от неочаквани срещи с предмети, ситуации и хора.

Изпитвам особено влечение към рисуването на храна, най-вече традиционни български ястия, които присъстват в детството на всеки от нас. Тук се появява една от нишките, към която най-често се връщам: носталгията.

Любопитно за наблюдение е да си преживял ситуация, да си я осмислил и разбрал. Въпреки това да продължаваш да усещаш липсата ѝ. Сякаш човешкото съзнание винаги изпитва глад да бъде изумявано.

М. Л.: Как бихте описали своя стил?

В. С.: Социален. Обичам визуално да разказвам истории от ежедневието. Често това са именно онези моменти, които въпреки своята абсурдност или необичаен характер сме свикнали да приемаме като напълно нормални.

Обичам да работя с ярки цветове. Също и с цветове, които не си подхождат. Противоположностите са важна съставка за една добра история.

Вярвам, че истински въздействащото изкуство се ражда в искреността и в непринудената спонтанност.

М. Л.: Как разбирате, че едно произведение е „завършено“?

В. С.: Краят на една картина за мен идва тогава, когато вече няма нищо, което да ме кара да се връщам към нея. Често развивам по няколко проекта едновременно и горивото, което ме поддържа постоянен, е стремежът към онази „перфектна“ форма.

Работя върху една творба, докато не достигна момент на вътрешно спокойствие: усещането, че съм създал нещо, на което нито трябва да се добави, нито да се отнеме. Твърде дългото стоене в процеса понякога може да изиграе лоша шега.

Вече предпочитам да споделям повече от работата си дори в моменти, в които не съм напълно сигурен, че тя е „готова“. Това е опит да приема процеса като нещо живо и отворено, а не като нещо, което трябва да достигне абсолютна завършеност, преди да бъде видяно.

М. Л.: Получавали ли сте критики за съдържанието и как реагирахте на тях?

В. С.: Почти никога не съм получавал изцяло негативна обратна връзка. Изключително благодарен съм за милите думи, които получавам от хората. Най-освобождаващото чувство за един артист е да почувства, че е бил разбран. Изложбата ми „Лудостта е Жълта“ повдигна доста въпроси, свързани с политическото настроение в страната и популярните образи от екрана, които са станали вождове на ежедневието ни, и това създаде доста дискусии. Успях да проведа множество градивни разговори и като цяло смея да заявя, че не спирам да научавам все повече от аудиторията си!

Венцислав Стефанов сред своите картини

М. Л.: Какви впечатления останаха у Вас след изложбата Ви „Лудостта е Жълта“ в One gallery?

В. С.: Тази изложба беше кулминацията на дълги години труд, постоянство и лишения. Жертви, направени както от мен, така и от моето семейство – на което съм дълбоко благодарен. За един артист е изключително важно да познава и двете страни на процеса – тази на непрекъснатото създаване и тази на финалната форма на труда му, каквато е една изложба.

В ежедневието често се заблуждаваме, че показността, броят гледания и харесвания в социалните мрежи са най-верният измерител за успех и популярност. Истинският интерес обаче се проявява на живо: в срещата с хората, в реакциите им, в присъствието.

Чувствах се наистина специален през ноември 2025 г. Убеден съм, че голяма част от истинския вкус на успеха идва именно от това, да застанеш лице в лице с хора, които следят и ценят творчеството ти през годините.

Как се променя изкуството в ерата на дигиталните технологии?

Става по-мащабно, може би на моменти губи чара си, но при всички положения интернет технологиите увеличиха интереса и познанията на хората за изкуството.

Аз върша голяма част от своя труд дигитално и стоенето с таблета ми за рисуване в ръка е станало навик.

М. Л.: Какво бихте казали на себе си в началото на кариерата си?

В. С.: Може би най-важното, което бих споделил със себе си, е да се трудя повече и да рисувам по-усърдно. Да бъдеш творец, е процес на натрупване, на израстване, на непрекъснато усъвършенстване, а това изисква неизмеримо постоянство.

Бих казал също на по-младото си „аз“ да бъде по-отговорно към начина, по който използва артистичните си умения, особено когато става въпрос за изкарване на пари. Талантът има стойност и тя не бива да бъде подценявана или разпилявана без посока.

Лоша шега са изиграли моментите, в които съм се сравнявал. Това е било най-големият „капан“, с който съм изгубил най-много време. Така че ще завърша с доброто старо: „Най-неоправданото време, прекарано на този свят, е времето, в което се сравняваш с другите.“

Свои кръгли годишнини отбелязаха членовете на Сдружението на писателите – Варна: Ганка Филиповска – на 12 април (тук, с. 11), Славян Йоргакиев – на 2 май (с. 12), Юлиян Атанасов – на 30 май (с. 13). Помолихме ги да отговорят на следните въпроси.

ЛИТЕРАТУРНА АНКЕТА НА КИЛ

1. Къде премина детството Ви? С кои автори и книги пораснахте? Кое е първото стихотворение, което научихте наизуст?

2. Книги с каква тематика и стил на писане предпочитате да четете? Имате ли любими автори, към които се връщате винаги?

3. А какво събужда интереса Ви да прочетете и как избирате книги от съвременни автори? По издателската реклама, по препоръка на приятели, по книжни ревюта в интернет или по друг начин?

4. Кога за първи път посегнахте към писането и в какъв жанр? По принцип как избирате жанра, в който се чувствате най-уютно – поезия, проза, сатира или друго?

5. Има ли някой със специално място в процеса на творческото Ви израстване? Някой, когото определяте като свой Учител (с главно У) и признателността към когото е безусловна във времето?

6. Какво изпитахте, като видяхте отпечатана първата си книга?

7. С дистанция на времето – какво най-общо Ви провокира да пишете? Какви теми и въпроси Ви вълнуват най-често? Какви принципи отстоявате?

8. През кои часове от денонощието сядате пред белия лист? Умеете ли да се абстрахирате от средата, която Ви заобикаля, и можете ли да пишете по всяко време, или се усамотявате далеч от всички и навътре в себе си?

9. Смятате ли, че варненските литературни творци са популяризирани достатъчно? Какво трябва да се промени според Вас? Какво бихте препоръчали? (Например субсидиране на местните издателства за мотивирането им да издават и популяризират варненски автори? Представянето на повече варненци на Алея на книгата? Превеждането им на чужди езици? Или друго?)

ГАНКА ФИЛИПОВСКА

ЛИТЕРАТУРНА АНКЕТА НА КИЛ

1. Детството ми премина във Варна, а летата до 15-годишна възраст прекарвах в Казашка река, Варненско, селото на майка ми. Помня добре първата книга, която прочетох – „Цимент“ на Фьодор Гладков, просто тя ми попадна. Беше през първия срок на първи клас, четях я в училище, през голямото междучасие, докато другите деца играеха на двора. Другарката Панайотова, много възмутена, привика майка ми на следващия ден и дълго ѝ се кара, че чета книга, която не е за деца. И наистина не е – издадена е през 1925 г. и описва началото на тежкото машиностроене в СССР, както и обществени проблеми, и лични драми. Едва ли съм разбрала много от нея със 7-годишния си ум, но ми беше много интересна. После бяха книгите с приказки, взети от средношколската библиотека, по които не си паднах кой знае колко, Майн Рид и Лизелоте Велскопф-Хенрих с индианските истории, след това класиката, а в гимназията – древната литература и особено любимите ми средновековни източни поети, руската класическа литература, Пабло Неруда и т.н.

2. Приемам книги на всякаква тематика, от всякакъв жанр и стил, стига да са истинска литература, а първото и единствено правило в нея е, че правила няма. Не понасям квазилитературата, превзела не само родния, но и световния книжен пазар: лигавите женски романи, чиклита, нескопосаната еротика и самоцелното порно и т.н., изброяване нямат. Особено некадърни и нетърпими са тъй модерните у нас през последните години етночетива с псевдопоетичност, свръхидеализиран селски бит, тунинговано минало и ангелоподобни моми и ергени, мъдри баби с хурки и благи старци с криваци, на всичкото отгоре с псевдофолклор за разкош и чедо, дъще, сине, къзъм, чоджум и пр. за умилно просълзяване. Целият този безумно посредствен боклук, създаден по матрица и напълно предвидим като сюжет още от първите абзаци, е по-агресивен и от троскот и е на път окончателно да задуши всичко талантливо, но както е казал един древен мъдрец, и това ще отмине.

Винаги с удоволствие препрочитам средновековните източни поети, които вече споменах, и „Пътеводител на галактическия стопаджия“ на Дъглас Адамс, както и любимия Йовков.

3. Чета почти всеки божи ден, но това е свързано основно с работата ми, т.е. чета най-вече текстове, които редактирам. Извън тях ми остава много малко време за друго, затова не го губя за книги, които не го заслужават. Книжните ревюта за мен са ненадежден източник, тъй като в повечето случаи и авторите им са с ненадеждна литературна култура, за езиковата е ясно, че масово я нямат. Сериозната литературна критика, доколкото все още я има, се занимава почти само с добилите известност съвременни автори, без значение дали наистина са талантливи, или популярността им се дължи на извънлитературни обстоятелства, основно политическа конюнктура и пазар, за съжаление. Слава богу, имам достатъчно приятели, на чийто вкус се доверявам.

4. Като че ли беше в началото на пубертета – доколкото знам, много хора пристъпват към това начинание в тази възраст, доста от които, вероятно също като мен, най-невежо и безотговорно въобразили си, че имат какво да кажат на света, и то посредством поезията. Нямам никакъв спомен какво ми е било тогава в наивната и самонадеяна зелена глава. Добре се чувствам в прозата и в сатирата, особено в пародията, съвсем друг е въпросът доколко ми се получава.

5. Дължа повече от много на Мара Тороссова, учителката ми по литература от гимназията, и на покойния поет и мой приятел Кръстьо Раленков.

6. Радост, разбира се – беше „Сонет 130“, издаден от „Жанет 45“, тогава ми се обади Божана Апостолова, светло ѝ небе, но ни най-малко не съм си въобразявала, че съм покорила света.

7. Човешката душа, която ни опознаване докрай има, ни проумяване докрай. Оказва се, че ме вълнуват теми, по които обичайно не се говори, едва ли не те са табу – всички знаят, че грозното и ужасното съществуват, и то на крачка от тях, но предпочитат да се направят, че не го виждат, за да не пострада личното им спокойствие. Разбира се, това силно ограничава броя на евентуалните ми читатели. Няма да изреждам принципите, би било досадно, ще спомена само един: жертвите имат право на глас и право да бъдат чути.

8. Отдавна не сядам пред белия лист, колкото и поетично да звучи това, а пред най-прозаичен лаптоп. Ами няма как да се случи това с писането, ако не се съсредоточиш в себе си, което не означава непременно, че около теб трябва да стъпват на пръсти. Нямам предпочитание към определен отрязък на денонощието, имам само две условия: да нямам друга работа в момента, която да ме чака (не може да редактираш чужди текстове и да пишеш свои, поне аз не го мога), и да бъда оставена на мира. Тези условия засега рядко могат да бъдат изпълнени, затова и собственото ми писане клони от оскъдно към нулево, което в крайна сметка може и да е за добро не само на самата мен, но и на целокупното човечество, защото всеки втори вече е писател, а с навлизането на изкуствения интелект няма да остане индивид без собствена книга, което, както и да го погледнем, си е планетарна трагедия.

9. Отдалечила съм се от местния литературен живот – 17 години живях извън Варна, но според беглите ми наблюдения той е в пъти по-ограничен, отколкото бургаския например, за софийския да не говорим, там наистина е друга България. Вероятно варненските творци, след като не са особено популярни, не са и популяризирани достатъчно. Със сигурност съществуват съответните механизми, но съм убедена, че това няма как да се случи, след като градът е толкова занемарен във всяко едно отношение – когато човек е постоянно тук, поради липса на база за сравнение започва да свиква с лошото, но ако е отсъствал години като мен, щом се върне, вижда една съсипана Варна, а не града, който е в спомена му.

КОСИТЕ НА ИЗГРЕВА

Разказът е носител на специална награда от десетото издание на конкурса за кратка проза „Атанас Липчев“.

Седеше пред компютъра в офиса и през отворения прозорец нахлу звънът на камбана – църквата „Света Петка“ беше само на стотина метра. Видя кубетата ѝ отвисоко, той се рееше над нея и жилищните сгради, светът се смаляваше, после краката му потънаха в мек пясък. Лежеше в здрача, червени коси се спуснаха над лицето му и от нечии устни го лъхна хлад: „Тази нощ ти е последна, след изгрева няма да те има…“ Устните продължиха да мълвят неясно, той напразно се опитваше да чуе думите и пропадна в бездна…

Събуди се лепкав от пот, беше заспал на дивана в хола, екранът на домашния му компютър беше тъмен. Отиде в кухнята, пи вода направо от чешмата, после си наля уиски – ръцете му трепереха, потракването на двете кубчета лед му се стори оглушително.

Господи, какъв кошмар, каза си. В последно време стресът в работата му бе убийствен. Наясно беше, че е почти на 50 и трябва да успокои топката, но в неговия бранш мачът нямаше полувремена – спреш ли, си аут. Младите му колеги драпаха безогледно за по-високо и още по-високо място под слънцето, не зачитаха никакви правила и той все по-остро предусещаше, че неизбежно наближава мигът, в който някой от тях – вероятно най-пробивният и най-лицемерният – ще му прегризе гръкляна…

Понякога си мислеше, че е разумно да си потърси по-спокойна позиция, макар и по-ниска, преди да са го изритали от върха – никой не иска старите лъвове, загубили битката с арогантната младост, и намирането на добра работа тогава би било много по-трудно. Имаше достатъчно спестявания, а и без тях спокойно би могъл да преживява и с доста по-скромна заплата, но не парите бяха най-важното – в него гореше страстта към вечното състезание и победата на всяка цена, пък и какво друго би правил, по дяволите, след като се прибере вкъщи, ако не работи до среднощ?!

Наля си и второ уиски, ръцете му продължаваха да треперят. Насили се да се успокои – това е просто някакъв нелеп сън, кой интелигентен човек в днешно време вярва на сънища, но ако все пак тази нощ наистина му е последна? Отиде до банята, наплиска лицето си със студена вода, хвърли в коша за пране ризата, която облече тази сутрин, сега мокра от пот, после влезе в спалнята, за да се преоблече. Навсякъде в апартамента му цареше ред и стерилност. Ето, каза си, ако сега умра, съседите ще разберат за смъртта ми едва когато смрадта на разложение нахлуе в домовете им…

Чувството за самота и обреченост беше толкова пронизващо, че той дълго не можа да си поеме дъх. Сърцето блъскаше бясно в гърлото му и отново го обля пот. Успокой се, успокой се, повтаряше си, това е просто паникатака, ирационален ужас, нищо общо с реалността, стегни се, мамка му, не може ей-така да умреш!

Насили се и изпи уискито на екс, после още едно. Ръцете му се укротиха, тялото му се отпусна безсилно и тогава рукнаха сълзите. Искаше му се да не е сам, да поговори с някого. Беше малко преди десет часà, би могъл да позвъни на бившата си жена и на сина си – в Лондон нямаше осем. И просто ей-така да им каже, че тази нощ ще умре?! И да се надява на утеха от хора, които отдавна са го изтикали в периферията на живота си? Или да се обади на някоя от жените, с които си е писал известно време в интернет, после са се срещали за една-две нощи и всеки е продължил по пътя си? Може би да поплаче като истерична климактеричка на рамото на някоя от платените курви, чиито услуги ползваше от време на време? Не, абсолютно не.

Когато излезе навън, сякаш попадна в напалена пещ – жегата не беше отстъпила пред усилията на слабия вятър. Запъти се към морето и колкото повече се приближаваше до него, толкова по-гъста и шумна ставаше тълпата. Влезе в едно от многото плажни заведения, непозната музика дънеше до дупка, но успя да си поръча голямо уиски – нямаше да го събори, вкъщи бе изпил не повече от стотина грама. Около него гъмжеше от млади хора: момчета с анемични бради и мустаци и полуголи гримирани момичета с огромни устни и фалшиви гърди. Искаше му се да се разтвори в цялата тази уморителна и безвкусна какофония, да се слее с неритмичния пулс на живота около себе си, но само след минути осъзна, че тук е бяла врана. Недалече от него седяха четири момчета и три момичета. Гледаха го и хихикаха. Едното от момичетата плесна длан с всеки от компанията, стана и тръгна към него. С пригладена дълга черна коса, показало криви бедърца, то полюляваше ханш. Ясно, каза си той, обзаложило се е с приятелите си, че смотаният чичак ще клъвне от раз. Когато момичето приближи, премрежило с изкуствени мигли гримираните си очи и леко привело се, за да му предостави щедра гледка към гръдните си импланти, той хвърли едра банкнота на масата, взе чашата си и напусна, преди малката да успее да разтвори инжектираните си с филъри устни.

Вървеше и вървеше покрай морето, търсеше място, недокоснато от безумието на днешния свят. Намери го – няколко педи пясък и скали. Отдавна бе изпил уискито и равномерният плисък на вълните го унесе. Стресна се – от морето излизаше голо момиче. Беше достатъчно светло, за да огледа лунното му тяло. Господи, каза си, свършил си възхитителна работа – няма какво да се прибави или какво да се отнеме от твоето съвършено творение! Момичето го подмина, искаше му се да се обърне след него, но се овладя. След малко то, облечено в къса шарена рокля, седна до него и протегна дългите си крака, обути в сандали.

Мълчаха и му се струваше, че чува как от тъмната коса на среднощната сирена падат капки по раменете и гърдите ѝ. По някое време тя отвори еднолитрова бутилка водка, отпи и му я подаде. След това в ноздрите му нахлу воня на ганджа. Той жадно всмука джойнта – не беше пушил от студентските си години. В главата му избухнаха фойерверки, светът беше двуизмерен и бялото лице на момичето се разпадна на пиксели. Осъзна, че разказва живота си, но не можеше да спре.

Върна се към детството си. Рисуваше от невръстен. После, вече в училище, вместо да пише това, което е редно, запълваше тетрадките си с графики. Въпреки ниския си успех, след седми клас бе приет в Художествената гимназия в София. И тогава баща му внезапно почина – инфаркт. Майка му – вдовица с две деца, не можеше да го издържа в чуждия град. Той продължи образованието си в най-обикновено училище, което бълва полуобразован човешки материал без претенции и възможности, осъден да опъва жили в приземието на обществото. Оскъдицата вкъщи и отчаяните очи на майка му го тласнаха към учебниците – настървено усвояваше и пропуснатото с години, и новия материал. Завърши с отличен успех и влезе в Техническия университет – програмирането беше почти целият му живот. После си намери сравнително добра работа и се ожени.

Понякога, когато битът го задушаваше до смърт, след като се увереше, че синът му и жена му са заспали, вадеше статива, четките и боите и рисуваше. Тя го хвана една нощ и се разкрещя: „Докато аз пера, чистя, готвя, гледам дете и работя, той си рисува на воля, без да му пука за мен! Ще ти донесе ли пари това?! Ами няма да ти донесе! Слез на земята и осигури пари на семейството си, разбра ли?!“ Жена му изхвърли и статива, и платната, и четките, и боите, а той се втурна да прави пари. Работеше все повече и повече, заплатата му растеше и той напредваше в кариерата, но само след няколко години тя подаде молба за развод, защото освен работата си не знаел нищо друго, и веднага след разтрогването на брака им замина със сина му за Лондон – беше срещнала някакъв

На с. 12

СЛАВЯН ЙОРГАКИЕВ

ЛИТЕРАТУРНА АНКЕТА НА КИЛ

1. Роден съм във Варна. Израснах край морето, в Гръцката махала, и съм учил в Средното общообразователно училище „Свети Климент Охридски“. Пораснах с различни книги, от руски и световноизвестни автори. Трудно мога да кажа коя е първата ми прочетена книга, но според мен – на Джани Родари. После се заредиха: „Пинокио“ (т.е. „Приключенията на Пинокио“) от Карло Колоди; „Пипи Дългото чорапче“ от Астрид Линдгрен; „Приказки на Шехерезада“ и доста други. Първото научено стихотворение предполагам, че е „Опълченците на Шипка“ или вероятно друго едно – за майката, когато съм бил четири- или петгодишен, в детската градина.

2. Чета всичко, почти всичко, от научни книги до фентъзи. В началото четях фантастика и криминалистика. Впоследствие и други жанрове, приключенска и научна литература. Имам любими автори. Класиците, Л. Н. Толстой, А. П. Чехов, Артър Конан Дойл, Агата Кристи, Стивън Кинг, и един велик майстор на словото – Реймънд Чандлър. И много други.

3. Книги избирам по всички посочени начини, включително и посещения на книжарници и събития, свързани с книгите.

4. Почнах да пиша на десет-единадесет години. В началото – стихчета и разкази. После разкази, и след двадесетата си годишнина – романи. Стиловете ми са криминален, фантастика, приключенски и смесени. Всъщност имам интереси във всички жанрове. Но криминалният, приключенският и фантастичният са ми любими.

5. В нашето семейство всички сме артистични. Определено най-много, по генетичен и емоционален път, дължа способностите си в писането и рисуването на майка си. Баща ми, светла му памет, имаше невероятен глас и слух. Не се учи да можеш да твориш. Каквото и да е. Рисуване, писане, танци, пеене и т.н. Раждаш се с това и – или го ползваш и твориш, или не. Глупостите и измамите на някои, които организират „курсове по творческо писане“, са, за да приберат парите на хора, които имат огромно желание да пишат, но не им е дадено от Всевишния. Хора със завишено его, но без да са дарени.

6. Първата ми значима книга е „Живото съкровище“. Съдържа няколко криминални и фантастични разказа и романа „Живото съкровище“. Издадена е през 2008 г. от издателство, което вече не съществува. И честно казано, бях разочарован от качеството, защото, когато отвориш широко книгата, и страниците се разлепяха. Иначе бях щастлив. Но първата ми издадена книга е стихосбирка. Казва се „Сълзите на Луната“, издадена през 2003 г. На представянето имаше над осемдесет души, но купиха единадесет книжки. Всички отидоха на почерпката, която бях приготвил. Много вино и закуски. Сладки спомени.

7. Пиша за всичко. Социални теми и неправди. Криминални истории, фантастични и приключенски истории. Любовни. Принципи. Светът е пъстър. Нищо животинско не ми е чуждо.

8. Всъщност мога да пиша по всяко време. Помня си идеите и после ги записвам, ако не мога в момента.

9. Дали варненските творци се популяризират достатъчно? Не знам. Аз участвах през август 2025 г. на щанд за варненски писатели и бях с две заглавия. „Моето дете, моята съдба“ и „Избраните“, втората – в съавторство с писателката и издателка Любомира Петрова. За цялото време не продадох нито една книга. Имам идеи, бих ги споделил с хора, които преценя, че имат хъса и парите, и възможностите да ги осъществим.

ИЗВЪН ПЪТЯ

Беше почти полунощ. Валеше силно и колата ѝ се бе повредила точно в това затънтено място сред нищото. Есента бе в своя край и зимата показваше острите си студени зъби.

Тя бягаше от него. От човека, когото смяташе, че обича, и за когото мислеше, че също я обича, чисто, истински, безрезервно. Но не. Оказа се, че той е поробител. Искаше да я държи вкъщи, тя да стои там и да не мърда, докато той уж ходи по служебни срещи и работи. Знаеше, че е имал много връзки, беше преуспял бизнесмен, с доста бизнеси. Още преди да се запознаят, тя беше чувала за него и безбройните му жени, коя от коя – по-хубава. Истината бе, че и тя го харесваше. Нещо, незнайно какво, я привличаше към него. Тя щеше да завърши тази година и да се дипломира, но освен учението, беше и модел. Знаеше, че повечето имаха негативно отношение към жените, които се занимават с това, но на нея чуждото мнение не ѝ правеше никакво впечатление. Наложи ѝ се, а понякога и все още ѝ се налагаше да прави компромиси със съвестта си, но с времето свикна.

Понякога виждаше презрителните погледи на състудентките си, които я осъждаха за начина ѝ на живот, но в същото време ѝ завиждаха за скъпите дрехи и лъскавата кола, която караше. Каква е цената на душата? Понякога изпадаше в кризи, дълбоки душевни кризи, които я караха да се чувства като парцал, и тогава си казваше, че само да завърши, и ще започне добре платена работа, и никога повече няма да продава съвестта и тялото си – никога, на никаква цена!

Но сега бягаше. Той беше освирепял – не го показваше, но тя знаеше. Усети една тънка нотка в гласа му, нотка, с която ѝ заявяваше, че тя не може и не трябва да му противоречи, защото ще я накаже. Отначало това ѝ харесваше, смяташе го за признак на внимание и отдаденост. Мислеше си, че той много държи на нея, но после, когато няколко приятелки ѝ споделиха, че са го виждали с различни жени, разбра, че е робинята в златна клетка, без почти никакви права. Беше гневна, наранена, отчаяна, но и решена да избяга. Качи се в колата и потегли, накъдето ѝ видят очите. Емоциите я изгаряха и тя просто караше и караше.

Дори не разбра как е попаднала на този каменист селски път. Когато излезе от колата и се огледа, видя, че се намира в някаква планинска местност. Наоколо имаше високи хълмове, а в далечината тъмнееше планина. Дъждът я заливаше, сякаш бяха вълни от морето. В този порой забеляза светлина, на около стотина метра встрани от пътя. „Предателка! – каза си наум тя и погледна към колата. – Точно сега ли намери да се развалиш?! Нарочно го правиш, нали?!“

После с мъка тръгна през дъжда, привлечена от светлината. Когато наближи, видя стара къща, от онези, дето ги има в Жеравна и все още – по някои други села из страната.

Приближи до вратата и похлопа, но никой не ѝ отговори. Тогава тя се обърна с гръб, подпря се и заблъска с тока на обувката си. Шумът беше доста по-силен и тя дочу, че някой идва.

– Кой е? – беше мъжки глас, по-скоро нещо средно между глас на младеж и на мъж. Опитваше се да бъде хем строг, хем добронамерен, но нещо не се получаваше.

– Отворете ми, колата ми се повреди – каза тя с глас на потънала в пряспа сърна.

Вратата се отвори едва-едва, бавно и със скърцане, като да се намираше в някоя от мазите на замъка на граф Дракула. Показа се домакинът, но тя не виждаше лицето му, защото беше с дъждобран и нахлупена качулка. Носеше газена лампа, която едва мъждукаше.

– Влезте – каза човекът. – Сама ли сте?

– Да, сама съм – отвърна тя.

– Времето наистина е много лошо – каза стопанинът.

– И още как – отговори тя, – и на всичко отгоре ми се развали колата.

– Дааа, много лошо – съгласи се той. – И накъде сте тръгнали в това време?

Този въпрос я свари неподготвена, но бързият ѝ и вече обигран в лъжите ум набързо скалъпи отговор.

– Пътувах за село, но явно съм объркала пътя.

– Кое село – позаинтересува се човекът.

– Ми, то е надалеко, чак до морето.

– Ми то, морето, е на двадесетина километра оттук – каза човекът учудено.

– Не, не може да бъде! – отвърна тя, осъзнавайки, че ако той казва истината, а той със сигурност казваше истината, то тогава тя е карала безпаметно повече от четиристотин километра. – И къде съм сега?

– Това е едно място, което дори не знам дали го има на картите – каза младият човек.

– И все пак? – настоя тя.

– В подножието на планината, от северната страна. Но сме на високо. Чудно е как сте стигнали дотук по тези пътища? Тук никой не идва.

– Тя, колата ми, е джип, минава навсякъде – каза тя.

– Джип, ама се развалил! – някак леко заядливо каза домакинът.

– Кой дойде? – дочу се женски глас зад него.

– Една госпожа – обади се той. – Закъсала с колата си.

„Госпожа?! – изригна в нея някаква болезнена обида. – Каква госпожа съм аз, може дори да съм по-млада от него! Селяндур тъп... Ще му дам аз една госпожа!“ Но не каза нищо.

– Елате – покани я той. – Имаме една стая, ще Ви настаним там.

Влязоха в стая, която приличаше на манастирска килия.

С газената лампа той освети наоколо и тя видя едно легло, което всеки момент можеше да се разпадне, и срещу него – маса с два стола, и стар сандък от тези, дето им викат скринове. Над леглото имаше сложен голям дървен кръст.

„Боже, къде попаднах?“ – възкликна тя наум. А дори и не беше вярваща, въпреки че понякога ходеше в църкви, заради показността и от куртоазия. Когато беше малка, баба ѝ разказваше разни истории от Библията, но това беше толкова отдавна…

– Ще Ви донеса дрехи – каза той. – Виждам, че сте мокра.

– О, да, цялата съм вир-вода – каза тя, – благодаря.

Той излезе. Забави се около пет минути и като се върна, ѝ подаде дълга черна роба, като тези, които носят монахините в манастирите, и две одеяла, вълнени и груби.

Тя погледна робата и очите ѝ се изцъклиха от изненада и ужас.

„Този на това дрехи ли му вика?“ – едва не го каза на глас.

– О, сега ще донеса и хавлия, да се подсушите – обади се той и отново излезе.

Ще, не ще, тя почна да се съблича. Махна си якето и блузата и остана по сутиен. Тъкмо си събуваше дънките, когато той влезе. Дори на оскъдната светлина забеляза извивките на прекрасното ѝ тяло и се смути. Обърна си лицето настрани, после подхвърли хавлията към нея и излезе. Тя също се стресна и като че се смути, но не чак толкова, по-скоро се възмути от факта, че той не почука на вратата. „Селяндур!“ – помисли си тя отново.

Подсуши се и с някакво смесено чувство, нещо средно между погнуса и отвращение, облече дългата черна роба. Направи ѝ впечатление, че дрехата мирише на хубаво, сякаш бе прана със скъп перилен препарат или напарфюмирана. Това я озадачи. После се сети, че бе мернала лицето му. Беше млад мъж, наистина на възраст около нейните години и беше симпатичен, дори красив. Тя усети нещо в него и от него. Някаква сила и чист дух. А коя ли беше жената?! Дали му е съпруга?

Когато се облече, се замисли – къде ли бе попаднала наистина?...

Извади мобилния си телефон, но се оказа, че няма обхват, нито интернет, нищо.

„Попаднах във филм на Хичкок“ – каза си тя. – Дано тези да не са някакви луди. Но пък този кръст, дрехите. Едва ли са луди, но кой знае?! Ще заключа вратата отвътре. Утре ще му мисля.“

Беше изморена и почти веднага заспа.

От с. 11

КОСИТЕ НА ИЗГРЕВА

към англичанин и се преместиха при него. Семейното им жилище остана за нея, но не след дълго той успя да си купи апартамент.

И заживя сам – мъж, чиято младост е напът да му каже сбогом. Мъж с епизодични и неангажиращи връзки, с бивши приятели, всеки един от които затънал в собствените си проблеми. Най-тежко беше по празници, но бързо се научи да преодолява липсата на близък човек – работа и все повече работа. Понякога му се приискваше пак да рисува, но така и не се накани, валякът на всекидневието мачкаше всяко желание за промяна.

Непознатата не го прекъсна нито веднъж, той реши, че е задрямала, и замаян от алкохола и джойнта, изтърси сякаш на себе си:

– Тази нощ ми е последна.

– Значи, ставаме двама – промълви тя и отвори очи. Подаде му бутилката. – Пий!

– Коя си ти и откъде си?

– Аз съм пътник, който идва отдалече – каза и отпи.

– Къде си отседнала? – попита той.

– Тук – отвърна тя и го целуна. – Моето пътуване приключи.

Малкият плаж се люлееше в ритъма на вълните, небето странно се въртеше. Горчиви устни и гладка, хладна кожа, а после нищото, в което той пропада…

Развиделяваше се. Непознатата внимателно се измъкна от прегръдката му и се надвеси над него, косите ѝ докосваха лицето му.

– Тази нощ ти е последна, след изгрева няма да те има – промълви тя и го целуна. – Изправи се и продължи да шепне: – След тази нощ ще живее момчето, което толкова дълго си убивал. Отново ще рисуваш и ще рисуваш мен. С години ще ме търсиш, но не можеш да откриеш нещо, щом то не съществува…

Тя нагази в морето, без да се съблече. Когато той се събуди, я потърси, но намери само фасове и празна бутилка. Изправи се, странно жизнен, и се загледа в морето. Тогава я видя – червенокоса глава в далечината. И преди непознатата да се гмурне завинаги, тялото ѝ се издигна над водата и косите ѝ подпалиха небето.

ЛИТЕРАТУРНА АНКЕТА НА КИЛ

ЮЛИЯН АТАНАСОВ

Роден на 30 май 1961 г. във Варна. Завършил Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, специалност „Българска филология“. Шест години е преподавател по български език и литература – в Провадия и Варна, след което изцяло се отдава на журналистиката. С няколко хиляди публикации като журналист и щатен редактор във вестниците „Варна експрес“, „Черноморие“, „Черно море“, „Варна“; в списание „Еспресо“. С авторски публикации като нещатен автор във вестниците „Епоха“, „Шуменска заря“, „Устрем“, „24 часа“; в списанията „Всичко за Варна“, „Простори“, „Морски свят“; в информационни блокове на Радио Шумен, RD телевизия, Канал Ком, Радио Браво, chernomore.bg, parallel43…

Автор на шест поетични книги: „Белег от нежност“ (2001 г.); „Огледалото в твоята стая“ (2005); „Романтика за динозаври“ (2016); „Салза в окото на Ниагара“ (2019); „Звезден пасианс“ (2024); „Палитра обич. Картини в стихове. Стихове в картини“. Художник: Георги Василев (Варна: Изд. МС, 2026, ISBN 978-619-7600-88-9).

Автор е също и на сборника с хумористично-сатирични есета „Строителите на случайностна България“, съвместно издание с разкази на Деян Михайлов (2016 г.).

Редактор е на романите на Анелия Атанасова – „Вината“ и „Реванш“; на романите на Габриела Плочева – „Огън и злато: „Принцът на мрака“ и „Огън и злато: Предсказанието“, както и на книгите „От Черно море и ЦСКА до световния футбол“ на Божил Колев; „Евксиноград – непремълчани истории“ на Стефан Капитанов; „50 години художествена гимнастика във Варна“ на Мария Чиприянова; „Мигове история, мигове красота“ – юбилеен алманах.

Удостоен с награда „Варна“ за литература за 2016 г. Номинацията е за книгите „Романтика за динозаври“ и „Строителите на случайностна България“.

1. Израснах в моя роден град Варна. Книгата влезе в живота ми още като дете. Баща ми купуваше книги всяка седмица, а първо се докоснах до приказките от родния фолклор. Обичах Братя Грим и Ханс Кристиан Андерсен, с интерес поглъщах историите за Ян Бибиян, Том Сойер, Алиса, Али Баба и разбойниците… От дистанцията на времето ми е трудно да кажа кое стихотворение съм научил първо, но вероятно е било още в детската градина – от Ран Босилек или от Дядо Вазов…

2. И днес чета много, но не съм почитател на фентъзи и научна литература. Предпочитам поезия, разкази, романи. Опитвам се да следя новата българска литература, харесвам и препрочитам стиховете на Валери Станков, чета с удоволствие Георги Мишев, Владимир Зарев, Милен Русков, Здравка Евтимова, Деян Енев, Теодора Димова, Людмила Филипова, Коста Радев… От световната класика се връщам най-често към Маркес, моя любим автор.

3. Търся и откривам четива най-вече по препоръка на близки и приятели. Естествено, и под влияние на реклама, към която обаче имам доста големи резерви. Някои родни автори са рекламен продукт, за жалост…

4. Писането ми е страст от школските години, от темите по литература, но първите си стихове написах като студент в Шумен. Вече като журналист във вестниците съм писал във всички жанрове и всякаква тематика – култура, политика, образование, общество, спорт, светски живот.

5. Първите ми стихове професионално видя и оцени големият български поет Валери Станков. Той е моят творчески гуру.

6. Усещането при вида на първата книга е нещо уникално. Трепет и вълнение, и малко гордост… Не знаех как ще се приеме от читателите. Оказа се добре, слава Богу…

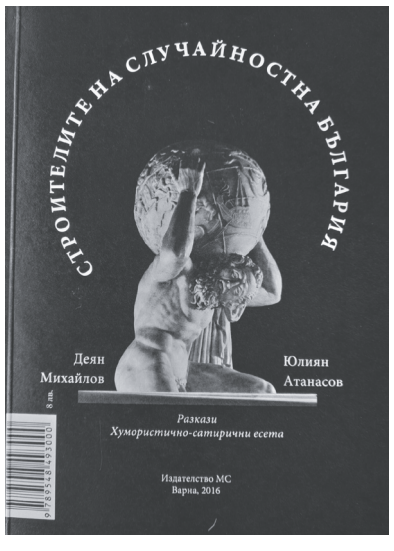
7. Винаги се ме провокирали човешките отношения. Любовта, жената, смисълът на битието ни…

8. Писал съм по всяко време на денонощието, средата около мен не ме притеснява, абстрахирам се лесно, стига да ме посети музата…

9. Варненските творци имат нужда от национална трибуна, за да привлекат интереса на повече четящи хора. За съжаление тази трибуна е доста ограничена. В телевизионните студиа се канят само по-известни и утвърдени имена, които и без друго са достатъчно популярни. Вестник КИЛ е добро начинание, но не е достатъчно…

Из „БАЙ ГАНЬО И ЦАР КИРО – БАШ БУДИТЕЛИТЕ НА БЪЛГАРИЯ“,

От сборника „Строителите на случайностна България“ (Варна: МС, 2016)

…Айде да си го рекнем очи в очи. Правичката, без заобиколки. Хич не се правете, че не знаете по какво се определя нивото на една нация. Ами как по какво? По броя на будителите, разбира се! Т.е. по броя на ония, които будят нацията, демек, събуждат я от сън. Ако една нация не е заспала, значи е будна, т.е. няма никаква нужда от будители. Да сте чули гърците да имат будители? Имат, ама друг път! Откакто са измислили олимпийските игри в Древна Елада, веднъж на 4 години се хващат здраво на работа, събират софраджии от кол и въже и укрепват интернационалната дружба. Тогава дремват от време на време, щото то на такъв купон като олимпиада не се издържа нонстоп. В 4-годишните паузи между игрите обаче не мигват – дърпат струните на бузукитата по цял ден, обръщат узуто и замезват с маслинка и никакви будители не им трябват, щото са будни 24 часа в денонощието. Те на това му се вика гражданско общество!...

…Казват, че първият будител бил Паисий Хилендарски. Това е доста спорно твърдение, както ще докажем по-нататък. Факт е обаче, че той първи е класифицирал най-точно нацията с прочутия си възглас: „О, неразумний, и юроде…!“ Т.е. още през 18. век попът от Хилендар е прозрял, че в китната ни Родина хората се делят на две: половината са неразумни, а другата половина – юроди. Е, това се отнася за 95 на сто от нацията. Ние, писателите, и вие, чукчите читатели, сме от останалите 5 процента. Не се кахърете, де…

…Като родоначалник на съвременното будителство спокойно може да бъде посочен Бай Ганьо. Този колоритен балкански тип като един същински Нострадамус поглежда далеч напред в бъдещето и поставя основите на днешния парламентаризъм. Още преди повече от век Бай Ганьо проумява две гениални истини: първо, че най-голямата далавера е да си парламентарист, и, второ, че дори едно магаре може да бъде избрано за депутат. „Едно магаре тури за кандидат, и магарето ще ти избера, майка му стара“, казва Алековият герой. Е, той, разбира се, не е успял да предвиди, че в НС след време ще са 240. Депутатите, де…

ДИМИТЪР КАНДЕВ

С ДЪХ НА ТОПЪЛ ЧЕРНОЗЕМ

Не се надявам на нищо,
не се страхувам от нищо.
Аз съм свободен.
Никос Казандзакис

Родих се в малко село между
два баира,
където в ален залез облаци се къпят,
край рекичка, дето ромоли, не спира,
а луната и звездите нощем
ярко светят!

В тази бащина земя – и древна,
и млада,
във себе си стаила величие и власт,
осеяна с цветя и багрите на листопада,
в нея се родих и щастлив израснах аз!

Разгръщам албума с пожълтели
страници,
след толкова много години,
с прах покрити,
и виждам момчето с кестеняви
къдрици,
с крачета, в свински цървули обути!

Ето я и старата липа,
разпростряла клони
в майчина прегръдка над родната ми
къща,
сякаш от тиха тъга или радост сълзи
рони,
към онова щастливо минало
ме връща!

И днес съм горд, макар
да крача уморен,
със селската си кръв с дъх
на чернозем,
която във вените ми ври и не престава –
живея с мисълта,
че трябва да се оцелява!

СЪН НАЗАЕМ

Живяхме в трудни,
неспокойни времена!
Минахме през пек и мраз.
Брулеха ни ветрове!
Напред вървяхме,
опрели един в друг рамена,
без да превиваме гръб и падаме
на колене!

Напуснали завинаги свойте
родни места,
замръквахме и осъмвахме на скелите!
Окриляни от оная дивна пролет –
младостта,
изграждахме на новия живот
темелите!

Неведнъж крак подлагаше ни
завистта!
Млади мечтатели,
с характери различни,
влизахме без страх в битките епични!
Но има ли родена спокойна красота?

Това остана като златен спомен –
знаем!
Да забравя своя хал,
лишен от дела красиви,
Господи, дари ме с малко сън назаем –
да отпия глътка радост
от годините щастливи!

КОГАТО ДУХЪТ НЕ ОСТАРЯВА

И днес утрото посрещам с радост
на новия прохладен майски ден,
забравил болежките и старост,
от пориви младежки окрилен!

Тръгвам по своя труден път напред,
опитвам от спомените да се скрия,
да разтопя дебелия натрупан лед,
от живота още радост да отпия!

Вървя под слънчевия небосвод,
изпълнен с мисли, от зло пречистени,
в остатъка на моя суров живот,
да не диря спомени, а само истини!

Все още стъпил прав на стремето,
вървя, макар и с тромав, бавен ход,
опитвам да съм в крак със времето,
да свикна с трудния ми нов живот!

БОРИС ГЕОРГИЕВ – ИЗКУСТВОТО КАТО ЖИВОТ

От с. 1.

Петър Дачев днес не е твърде известен дори в родината си, докато Борис Георгиев добива европейска слава още приживе. Сродява ги обаче не само рисуването, но и онзи неспокоен дух, който ги води по пътищата на света. Дачев се самоопределя като „заклет скитник“, „бродник бездомник“, сравнява се с волните облаци. Такъв е и Борис Георгиев. Неслучайно Марина Константинова е избрала за своя биографичен роман заглавието на една от знаковите му картини – „Странстващият пастир“.

През 1911 г. започва полувековното странстване на Борис Георгиев из Европа, Азия, Африка, Америка, за което той сам по-късно пише: „Случи се моят път да бъде на странника мечтател, който минава през живота без никаква практическа цел, от място на място, със своите блянове, радости и скърби, афоресан от практичните и „порядъчни“ хора като чудак, непрокопсан, авантюрист, чиято най-голяма утеха е била съзерцанието, непосредственото общуване с природата и интимната духовна дружба между хората“[1]. Този автопортрет на един артист, на една птичка божия едва ли се нуждае от нови щрихи. Борис Георгиев действително заживява в някаква паралелна реалност – в света на духовното. С велосипед или с прословутата си каравана, превърнала се в кораб на изкуството, той броди из различни краища на света: повечето далечни, екзотични, провокиращи го да се развива като художник и човек. Винаги обаче се връща в любимата си Италия, станала негова втора родина, където накрая намира сетен пристан.

Книгата на живота му действително е „изписана с линии и бои“ (Борис Георгиев). Затова и Марина Константинова много удачно озаглавява както цялата романизирана биография на Борис Георгиев („Странстващият пастир“), така и четирите ѝ части чрез наслови на негови картини: „Вечният път“, „Хижата на щастието“, „Освободеният човек“ и „Дървото на страданието“. Самите заглавия създават свой собствен сюжет: от младостта, щастието, надеждите към зрелостта, мъдростта, страданието. Действително земната история на Борис Георгиев е невероятна като приказка или приключенски роман, но зад външната динамика стои един дълбоко духовен живот.

В първата част на книгата виждаме как малкият Борис израства на брега на морето, но има възможност да школу-

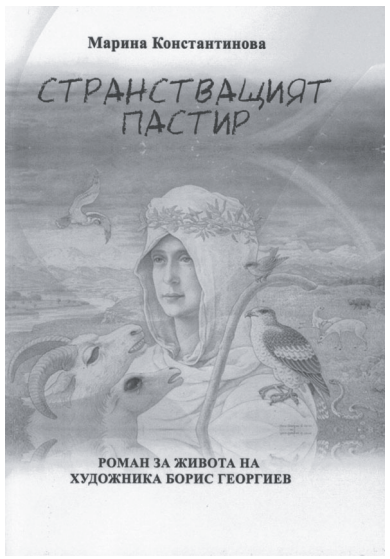
Марина Константинова

ва художествения си талант при най-добрите майстори в Русия и Германия. След това попада в необикновената за него Италия, Меката на изкуството. „Хижата на щастието“ (втората част) рисува първите години на търсено уединение в Алпите, където художникът сам съгражда къща от камък и дърво и чрез името ѝ призовава щастието. По това време малката му сестра Катя се разболява от туберкулоза и почти две години живее при брат си с надежда най-вече красивата природа да я изцели. Катя става първата голяма муза на Борис Георгиев и нейният зрим и незрим образ го съпътства до края на дните му. Като материя и/или дух любимата Катя е част от много картини на художника. Когато си отива едва 19-годишна, братът я погребва във Флоренция, а близо половин век по-късно и той ляга до нея – заедно до края на вековете. Третата част („Освободеният човек“) поставя акцент върху пътуванията на Борис Георгиев през 1930-те години, най-вече до Индия. Страна с особена притегателна сила за него. Тук съдбата го среща с обичания учител – художника Николай Рьорих, и неговото семейство, с личности, като Махатма Ганди, Рабиндранат Тагор, Джавахарлал Неру, чиито портрети рисува. Изящни са картините му на удивителните със своята красота и ум индийски принцеси, с които се запознава: Амрит Каур Сингх, Инду Раджи от Сангли, хайдарабадската принцеса Нилуфар. А последната част на романа („Дървото на страданието“) разказва за пътешествията на Борис Георгиев до Южна Америка, но и за живота му главно в Италия.

Станал популярен най-напред в чужбина, художникът се връща понякога и в родината си, където също реди изложби. Тук контактува с личности, като Владимир Димитров – Майстора, учителя Петър Дънов, поета Теодор Траянов, поетесата Мара Белчева, композитора Панчо Владигеров, писателя Стоян Попов (Чичо Стоян) и съпругата му, актрисата Роза Попова, както и с други хора на духа, на които рисува запомнящи се портрети.

И в Европа Борис Георгиев се прочува най-напред като портретист. Той създава портрети на Алберт Айнщайн, на писателя Джовани Папини и на още ред видни фигури от онова време. Портретите му разкриват не толкова физическия, колкото духовния облик на човека. Самият Айнщайн, щом вижда портрета си, бърза в писмо да изрази своето удивление: „Аз не мога да си обясня как е възможно да се достигне до духовната същност на един човек така, както Вие сте го направили. Вие сте от ранга на Леонардо. Вашето изкуство ме накара да се почувствам в ония сфери, гдето далеч от земните неволи и страдания душата намира отмора.“

В чужбина интересът към творчеството на Борис Георгиев е наистина голям. Например през 1926 г. той участва във Венецианското биенале със специална покана, отправена към малцина избрани творци, без да премине задължителното журиране и селекция. А нарисуваният от Георгиев портрет на папския секретар кардинал Мари дел Вал е поставен във Ватикана след смъртта на прелата. Това е първият случай българското изкуство да бъде представено в музеите на Светия престол. След изложбата на художника през 1929 г. в Берлин пък немският печат откликва възторжено. Наричат

Борис Георгиев „един нов назареец“, „един художник на душата“[2].

Тъкмо това е уловила в своя роман и Марина Константинова. Животът на Георгиев е главно живот на душата. Затова според мен ключови думи в книгата са „душа“, „духовен“ и сродните им. Те изразяват стремежа на авторката максимално да се доближи до духовните проявления на художника чрез изкуството. В тази нелека задача тя доста е постигнала. Нейният Борис Георгиев е едновременно обикновен човек, художник, пилигрим от/на края на света (по Борис Христов) и духовен пастир. Струва ми се, че ако този майстор на портрета би имал възможност да види собствения си словесен портрет в романа, той би му допаднал.

Сполуката на Марина Константинова никак не е случайна. Авторката придоби значителен опит в създаването на биографични романи върху документална основа. След книгата за румънската кралица Мария, тя насочи вниманието си към българската културна и духовна история, пишейки романи за Дора Габе, Йордан Йовков, балетмайстора Анастас Петров, учителя Беинса Дуно (Петър Дънов). Тъй като е добруджанка, Константинова гравитира към творци, свързани с Добруджа. При избора на герой на всяка книга за нея е важно той да е ярка личност, изявена в своята област. Какъв по-интересен персонаж в това отношение от художника Борис Георгиев от Варна, както го познават по света? Защото той е един наистина космополитен артист, със запазено място в европейската култура. Да следваш стъпките му – от родния морски град до страни из целия свят, е истинско приключение – за ума и духа. Защото пътешествията на Георгиев не са провокирани от някакво повърхностно любопитство, а са възможност за духовно пречистване и възвисяване, за творческо развитие. Движейки се по хоризонтала до не един световен хоризонт, той се издига все по-нагоре в своята духовна и артистична вертикала. Същинският живот на художника е животът на духа. Затова за него: „Изкуството не е професия, а духовно служене на човечеството.“ То е и най-верният спътник на този „странстващ пастир“.

Ще завърша с думите на един посетител на изложбата на Борис Георгиев в Милано: „Артист – мисионер на светлината всред мрака.“ Точен афоризъм за един голям европейски художник. Уместна препратка към централното послание на биографичния роман „Странстващият пастир“ – светлината на изкуството успява да озари житейския мрак. Стига да имаш очи и душа за възвишеното.

1. ГЕОРГИЕВ, Борис. Предговор към една малка книжка на моя живот. *Хиперион*, год. I, 1922, кн. 1, с. 68.

2. МИТОВ, Стефан. Български художници в чужбина. *Знаме*, год. VII, бр. 187, 22.08.1932, с. 2.

ВАНЯ КОЛЕВА

ТВОРЧЕСКИЯТ ПЪТ НА ВЕСЕЛИН ЧАКЪРОВ

Веселин Чакъров е роден на 14 септември 1972 г. във Варна. През 1998 г. завършва Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, специалност „Живопис“ при проф. Александър Терзиев. Работи в областите на живописта, илюстрацията, комикса.

Има редица участия в международни проекти, биеналета на графиката и акварела, в два документални филма, няколко самостоятелни изложби. Илюстрира литература, свързана с българска история, поезия, фентъзи и научна фантастика. От 2022 г. е асистент към Департамента за информация, квалификация и продължаващо образование (ДИКПО) – Варна, към Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, катедра „Науки за образованието“. Живее и работи в гр. Варна.

Илюстрирал е множество книги, сред които: „Сказание за железноръкия воин“, роман от Мирослав Петров (2016); поредица тракийски приказки от авторите Мирослав Петров и Мариела Ангелова – „Огнена сватба“, „Цар Терес“, „Венецът на цар Котис“, „Господарят на вълците“, „Мъдрия жрец“ (2018), както и поредица прабългарски приказки от същите автори – „Храбрецът и Вечерницата“, „Достойните стражи“, „Баян Непобедимият“ (2019); илюстровани енциклопедии с автор Мирослав Петров – „Светът на траките“ (2018), „Спартак“ (2018), „Кан Тервел“ (2019), „Цар Калоян“ (2019 – 2020); „Тропчо и Говорещото Ухо. Приказките на баба Литка“ от Маргарита Лазарова (ч. 1 и 2, 2020); „Овеч – през погледа на орела“ от Цветанка Симеонова (2021); „Истории за първите кръстоносци и българите“ от Цв. Симеонова (2025) и др.

Работи със сценаристите на комикси: Асен Кожухаров, Мирослав Петров, Иван Атанасов. Художник е в серията от комиксови книги „Царете на България“ и „Българските войводи“, в които поставя своеобразен рекорд – с над 120 публикувани страници. Голяма известност му донася работата като художник в мащабния комиксов роман „Шино“ (сценарий: Мирослав Петров, 2013, с. 1–88). В периода 2014 – 2015 г. негови комикс рисунки са включени в два документални филма на Black Stamp. Впечатляващи и внушителни са илюстрациите в комиксовата история „Четвърт безкрайност“, със сценарист Асен Кожухаров и автор на предговора – Мария Зозикова (Варна: Изд. „Тера Балканика“, 2016, с. 1–24. ISBN 978-619-90140-7-3).

През 2016 г. е един от художниците в българското издание на престижния сръбски албум Vekovnici. Освен това сътрудничи със списание Lumbus Region, където печата къси комиксови разкази.

Участва в изложбите: „Ретроспекция на модерния комикс“ – във Варна (2012); първата Национална изложба на комикса – в София (2013); Международната комикс изложба Comics Expo (2014); Осмия и Единадесетия фестивал на комикса в Белград, Сърбия.

Член е на Съюза на българските художници, секция „Комикс“.

Съвсем скоро (21 април – 5 май 2026 г.) Веселин Чакъров представи в Арт салона на Радио Варна самостоятелната изложба „Безвремие“ – живопис. Експозицията съдържаше 26 работи – живи и одухотворени. В много от тях център е морето или небето, като се редуват спокойни и умиротворени пейзажи („Залез“), но и картини – емоционално напрегнати („Бряг“, „Дочакано“), внушаващи страх и тревога („Бурята идва“) или боязън („Малката русалка“). Често реалното граничи с фантазийното („Изгрев“, „Врата“, „Ново небе“, „Добрата новина“). Провиждат се библейски и митопоетически мотиви („Сътворение“, „Светът“, „Песни на невинността и опитността“, „Прощаване с Еднорога“). Човешкото присъствие насища картините с дихание и живот, като естествено допълва и уплътнява художественото напрежение („Книга с тайни“, „Мадона в пустинята“, „Студеният вятър на утрото“, „Танц“). Картината, дала надслов на цялата изложба – „Безвремие“, но и „Котка на прозореца“ внушават тишина и мир, хармония – онзи „тих вълшебен край“ на мечти и блянове, за който четем в „Сън за щастие“ на Пенчо Славейков.

Някои от картините допълват текстовете ни в настоящия брой 2 (419) на вестник КИЛ.

СИЯНА ЯНЕВА

МАЛКА ПОДРОБНОСТ

Талант е да живееш на ръба
на думите, над пропаст от делата.
Талант е да разпалваш в теб жарта
с духалото на впримчения вятър.
Талант е живопис да вдъхнеш в стих.
От багрите да сътворяваш рими.
С черти и точки звук да се роди.
Да го гарниращ с ритъм в петолиние.
Талант е, но живее за мига.
В забравата изчезва равнодушен.
За да остави в пътя ти следа
талантът –
и характер ти е нужен.

В ЛОНОТО НА СЪРЦЕТО

В покоя на една нетрезва мисъл,
наситена с маслото на трендафил.
По пътя, който свят ни е орисал
и в дъното на пъкала запратил,
изплуват – аромат на чернозема,
вкусът на хляба, пухкав и горещ,
на Янтра лакътушеща поема,
Борис в светлика на кръщелна свещ.
И спомен за опашката на коня,
повела строй от бойни знамена.
Проплаква гайда и прелива стомна
от мъката по родната земя.

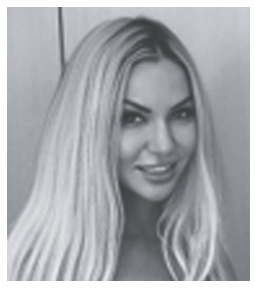
НА ЕВЕРЕСТ Е ТОЛКОВА САМОТНО

В стаята на свойто недоволство
ще затворя всичките си мисли.
Всичките стремежи за покорство
и мечти, изписани на листи.

Ще си стъкна буен, жаден огън
и ще гледам как изгарям цяла.
От камбанарията на спомен
до тунела, в който съм се свряла.

Ще горя без пукот и без пламък.
в слаби, жълти въглени ще тлея.
Всеки в своя връх е сам и жалък.
Искам път и цел да се катеря!

МАРИЕЛА РУСЕВА

МЪЛЧАНО ВРЕМЕ

Мълчаното време разделя
коварно, с невидима длан.
Отсрочиш ли тази неделя,
дали ще ме видиш, не знам…

Дали ще опиташ отново
вкуса ми… Дали ще заспиш
до мен. И най-свидното слово
„Обичам те“ пак ще мълвиш,

доде се унасяш усмихнат
в сюжет на прокраднал се сън,
прибрал си ме в тебе на скрито,
живота оставил отвън?

То, времето, тихо се сипе,
а връщане няма – уви.
Любов ли остана там свита
в най-тъмния ъгъл да бди?

Да чака и звук да измисля
от ключ, от звънец, от врата…
да сепне дъха ми до пръсване,
да пусне в очите мъгла.

А може би навик е просто,
от който забърсвам праха,
да дойдеш привечер на гости
с букетче от страсти в ръка.

С усмивка и нова смиреност
да кажеш едничко „Прости“,
да пуснеш мълчаното време
да чука по чужди врати.
И всичкото пак да е същото…
уж лесно изглежда на вид.
Но няма го пътят за връщане,
компасът към мене е скрит

във скрина със спомени хубави.
Така, казват, пò не боли.
И времето бавно лекувало.
Мълчаното време? Дали?...

ПРОЛЕТ БЕЗ ТЕБ

Вече е пролет. Без теб.
Чакана пролет, но тъжна.
Сякаш без муза поет
пише поема ненужна.

После накъсва листà,
всяко парченце е птица,
пръсва се мигом вестта,
гали крайпътните жици.

Уж аромат на цветя
подтик на чувствата носи,
в същия миг самота
спъва нозете ми боси.

Впива се в спомена трън,
мислите тънат в архива.
Вече не знам дали сън
или реалност си бил, а?

ХРОНИКА ОТ ЯНУАРИ ДО 15 МАЙ 2026 Г.

От с. 9

МАРТ

Библиотеката на българското училище в Сао Пауло, Бразилия, получи за фонда си книги на Планимир Петров.

На **14 март 2026 г.** в хотел „Черно море“ се проведе литературна среща с авторите от сборника „Ти можеш да прекосиш морето“, с участието на нашите авторки *Сияна Янева и Христина Божинова–Димитрова* и редактора, писателката *Здравка Евтимова.* Събитието беше организирано от Академия „Знание“, с подкрепата на Община Варна.

На **19 март 2026 г.,** на редовно заседание на Управителния съвет на Сдружението на писателите – Варна, на основание чл. 13, ал. 2 от Устава на Сдружението, удостои със званието „*Почетен член* на Сдружението на писателите – Варна“: *Димитър Кандев Димитров; Димитър Методиев Ефремов; Иван Ангелов Иванов – Долски; Марин Василев Маринов – Бояджиев; Стефка Косева Маркова-Маринова*. Авторите получиха грамотите си по време на събитието „*Пролетно размразяване*“ (20 март) в Дома на писателя. Междувременно за наш асоцииран член беше приета *Силвия Йорданова* от гр. Нови пазар.

На **20 март 2026 г.** в Дома на писателя (ул. „Крали Марко“ 11) се състоя празникът „*Пролетно размразяване*“ – събитие с концерт на гостуващи бардове. В програмата бяха включени: **1.** Тържествено отбелязване на кръглата годишнина на *Снежана Атанасова*, със специалното участие на *Радко Мурзов*; **2.** Връчване на грамотите на новите почетни членове; **3.** Литературно четене от членовете на Сдружението по повод Световния ден на поезията – 21 март; **4.** Концерт на българските бардове Николай Киселов, Геновева Цандева и Бойчо Иванов (дует „Келтик“).

На **28 март 2026 г.** в галерия „Арт Маркони“ (Варна, ул. „Охрид“ 22) се отчетоха резултатите от традиционния за галерията и сайта „ХуЛите“ конкурс „Очи към себе си“. Нашето Сдружение беше съорганизатор на тазгодишното издание, а в журито бяха включени *Красимир Йорданов* (за председател) и *Герман Щърбанов* (за член).

На **31 март 2026 г.** в гр. Търговище се състоя дебютното представяне на романа „Вино“ от *Ал Тъна (Златка Андонова).*

АПРИЛ

Във Франция излезе от печат англоезичната антология Water („Вода“), в която са включени творби от *Христина Божинова–Димитрова.* Съставител и редактор: Abu Zabier Mohammed Mittuiiah.

На **2 април 2026 г.** в Дома на писателя – Варна (ул. „Крали Марко“ 11) гостува казанлъшкият писател *Румен Денев*, носител на Чудомировата награда за 2026 г.

На **2 април 2026 г.** нашата колежка *Сияна Янева* инициира и проведе творческа среща под надслов „Писане на свещи“, съвместно с Читателски клуб „Орбита“, с тенденция събитието да бъде ежемесечно.

На **7 април 2026 г.,** по покана от Златка Андонова (Ал Тъна), автори от Сдружението на писателите – Варна, гостуваха на Образцово народно читалище (ОНЧ) „Напредък – 1864“ в Търговище. Събитието се състоя в Кафе-театъра на читалището. В музикално-поетичния рецитал участваха: *Венцислав Бойчев, Даниела Паскова, Иванка Илиева – Петрушева, Катя Вангелова, Красимир Йорданов, Мариела Русева, Наско Енев – Римпо, Свилен Лапаков, Сияна Янева и Станка Бонева.*

На **15 април 2026 г.** в препълнения Арт салон на Радио Варна (Голяма зала) *Сияна Янева* представи най-новата си поетична книга – „Акустиката на сърцето“. Дебютното представяне на книгата беше на *9 април в Провадия*, родния град на авторката.

На **17 април 2026 г.,** дванадесет автори от Сдружението на писателите – Варна, гостуваха в Добрич, по покана на писателското сдружение в града. В четенията се включиха (по азбучен ред): *Бисерка Алексиева, Венцислав Бойчев, Даниела Паскова, Женя Маринова–Стойкова, Иванка Илиева – Петрушева, Катя Вангелова, Красимир Йорданов, Лина Бор, Мариан Желев, Мариана Стоянова, Наско Енев – Римпо, и Сияна Янева.*

На **18 април 2026 г.** на сцената на „Централни хали“ – София, се състоя официалната премиера на сборника „Да отгледаш… рана“ (изд. Академия „Знание“), в който са включени творби и на *Галя Симова*. Проектът е реализиран с финансовата подкрепа на Министерство на културата заради каузата „С думи срещу насилието“.

На **21 април 2026 г.** *Венцислав Бойчев, Светла Велева и Станка Бонева* учредиха неформален хайку клуб към Сдружението, с идеята спорадично да се събират любители на кратките японски жанрове и да обсъждат свои творби.

На **24 април 2026 г.** бяха отчетени резултатите от конкурса „И нищо повече от любов“, организиран от СУ за ХНИ „Константин Преславски“ – Варна, в памет на покойния ни колега *Иван Овчаров*. (*Подробно: тук, с. 4–5.*).

На **24 и 25 април 2026 г.** *Христина Божинова–Димитрова* взе участие в дванадесетото издание на Международния фестивал „Духовност без граници“ в Пловдив, в който тази година участваха 98 творци от различни държави. Нейни текстове са публикувани в алманаха „Помни живота“ – издание на фестивала.

На **26 април 2026 г.,** на биеналето на българския хумор в Хамбург, задочно – чрез свои книги, участваха *Мая Цекова и Планимир Петров.*

На **27 април 2026 г.** *Катя Вангелова* гостува на ученици от ОУ „Христо Смирненски“ в с. Тополи по повод националната инициатива „Походът на книгите“.

На **28 април 2026 г.** в Шолоховската зала на Съюза на руските писатели се състоя традиционното ежегодно четене на преводна българска поезия под надслов „Така диша вечността“. По време на двучасовото събитие прозвучаха творби и от варненските автори *Владимир Стоянов* (в превод на *Ирина Глинская*) и *Станка Бонева* (в превод на *Марина Зайцева-Голберг*).

На **28 април 2026 г.** се състоя второто издание от инициативата на *Сияна Янева* „Писане на свещи“, съвместно с Читателски клуб „Орбита“.

Участие на Валентин Димитров в двойния юбилеен „Алманах 2026“ на Московския клуб за афористика – 50 години на Клуба и 25 години на „Алманаха“.

МАЙ

В периода **април – май**, в няколко поредни понеделника, беше представен *Планимир Петров*, като негови разкази бяха четени в ефир по интернет радиото за българите по света „Татковина“ (https://tatkovina.eu), в рубриката „Дар слово“ на журналистката *Долорес Донова-Мелки.*

На **8 май 2026 г.** в Дома на писателя – Варна (ул. „Крали Марко“ 11) ни гостува бардът *Виктор Макаров* с авторски концерт, с представяне на музикалния албум „Шарена черга“ и сборника „Етюди в проза и стих“.

На **9 май 2026 г.** *Сияна Янева* гостува в София с новата си стихосбирка „Акустиката на сърцето“.

На **12 май 2026 г.** в Дома на Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва (СОСЗР), известен и като Дом на запасното войнство – Варна, д-р Владимир Стоянов – поет и бард, литературовед, почетен член на Сдружението на писателите – Варна, по покана от Клуб „Здраве и култура“, представи свой авторски рецитал, с изпълнение на избрани и създадени от него руски песни.

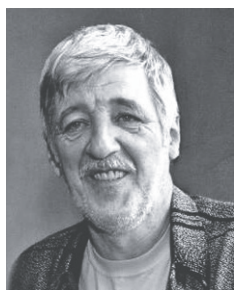
На **14 май 2026 г.** в Дома на писателя (ул. „Крали Марко“ 11) се проведе творческа вечер на Свилен Лапаков. Говорихме за неговите книги „Двери в небесата. Поезия“ (2021) и „Стихове за Сенките в Душата“ (Варна, 2024). С участието на д-р Ваня Колева и актьора Пламен Георгиев.

На **14 май 2026 г.** *Женя Маринова–Стойкова* представи новия си роман „Очите на съдбата“ в гр. Велики Преслав.

Следва

САТИРИЧЕН ИЛЮМИНАТОР

ВАСИЛ СОТИРОВ

ТЕГЛЕНЕ НА ЧЕРТАТА
Знам, че неприятна е гледката,
както го знаеш и ти,
но който ни види сметката,
нека поне да я плати!

О, ВРЕМЕНА! О, ДАНЪЦИ!
И все пак на този стадий
ще има някакъв ред:
за богатите – данък сгради,
за бедните – данък смет.

БОЛНО ВРЕМЕ
Налита народът целокупен
на вино, на ракия, на бира,
че който е психически пречупен,
трябва да се... гипсира!

ФЕНКЛУБ
Не си проклинаме съдбата,
а много сме щастливи даже –
понеже вън сме от играта,
все някой ще ни я разкаже...

ПЪРВА ПОМОЩ
По житейската стръмна пътека
всяка помощ е ден до пладне...
– Я подпри с едно рамо човека,
иначе няма да падне!...

ГЕОРГИ КУШВАЛИЕВ

БУНТОВНА ПЕСЕН
Когато не стига
ежедневната дажба,
народът се вдига
и го удря на... кражба.

NO KINGS!
За онези славни времена
можем само да съжаляваме –
тогава протестната вълна
е завършвала с обезглавяване!

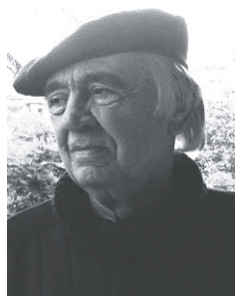
ПРАВО НА ГЛАС
Следващият протест у нас
вече е с мотив зададен –
„За правото на всеки глас
да бъде продаден“!

ВЕКТОРА НА СЕКТОРА
Държавната ясла
е все по-обрасла
с нови и нови стотици
от ненаситни гладници.

ДЕН НА КНИГАТА

Заедно с тези,
станали от четене баници,
празнуват и онези
с недокосвани страници.

ТОДОР БАКЪРДЖИЕВ

Все повече хора се пишат за писатели и малцина се отписват навреме.

Всеки прекарва някак си времето. А времето – всички.

Гилотината е дописвала доста глави от историята.

По-добре Дон Кихот на сатирата, отколкото Санчо на хумора.

Предложението за изход бе заведено с входящ номер.

Някои истини са изтъркани от злоупотреба.

Човек е устроен толкова сложно, че изпростяването е вид облекчение.

Лошото на нетърпението е, че трябва да го изчакаш да си отиде.

Всяко вдъхновение съдържа и въздух под налягане.

Политиката е толкова мръсна работа, че при нея и безделието не е чисто.

В опитите да се подчертаеш, може да се задраскаш.

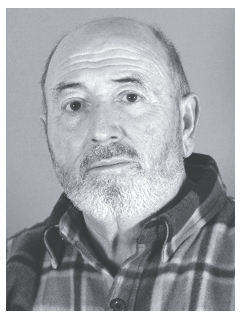
При някои мозъчната кора играе ролята на амбалаж.

И безгръбначният има своята закостенялост.

Политическата система е най-близо до храносмилателната.

Някои хора са толкова скучни, че дори не могат да станат за смях.

ВЕНЦИСЛАВ БОЙЧЕВ

БАСНЯ ЗА ТИКВАТА
За нея времената бяха славни,
заемаше тя само роли главни.
Откакто влезе в политиката,
засенчи даже и владиката.
Постигна тиквата пари и слава,
но с простотията остава.

НА КРУШКАТА ОПАШКА
Прочу се крушката юнашка
до днес със своята опашка.
Но вече ѝ дойде до гуша
за нея всеки ден да слуша.
Опашката си тя откъсна,
но на земята в миг се пръсна.

ЩЪРКЕЛ И ЖАБА
Живее жабата във блато,
а то за щъркела е злато.
Тя може да е грозна жаба,
ала във нея му е хляба.
Ако държи на красотата,
ще ходи гладен из блатата.

ХИПОДИЛ
Случайна среща край реката Нил –
хипопотам и учен крокодил.
Незнайно кой кого е там любил,
но пръкнал се е нов вид –
хиподил.
Ала каква е тук поуката?
Отдали са се на науката.

О, ВРЕМЕНА, О, НРАВИ!
Щом каузата му е права,
и заек си променя нрава.
Хич не по заешките нрави
и на герой ще се направи.
А щом се заекът овълчи,
дори на лъв ще се опълчи.
Различни времена и нрави,
ала все силните са прави.

КЪСМЕТ
Извади славеят голям късмет –
с магарето да пее във дует.
Така попадна славеят във кюпа –
на Марко във подгряващата група.
И даже стаж за пенсия натрупа,
а пък магарето взе златна купа.
Изглежда, че така стоят нещата –
най-важното е да си включен
в щата.

МАЯ ЦЕКОВА

Ако кралят разсмива народа, настъпило е шутовско време.

Когато всички те продават, значи, акциите ти драстично са спаднали.

На Бог се молим да ни носи кръста, на който го разпънаха.

Не преглъщаш ли истината, ще се задавиш от лъжите.

Най-доходоносно е да има кой да ти носи доходи.

Светът стана тесен, защото всеки иска да живее нашироко.

Бързото сляпо доверие ражда недоносени надежди.

„Време разделно“ вече го гледахме, сега цял народ го играе.

В свят, в който всеки има своята истина, лъжата живот си живее.

Когато видя кого смятат за Бог, Дяволът само да се прекръсти.

Любовта замръзва, разгорещи ли се материалното.

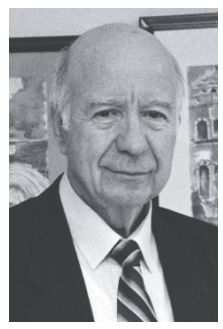
Любовта е единствената грешка, която доброволно искаме да повторим.

Дългият език на мнозина скъсява живота.

Голото самочувствие не се съобразява с модните тенденции в живота.

Дори да си между чука и наковалнята, пак кови сам щастието си.

ВАЛЕНТИН ДИМИТРОВ

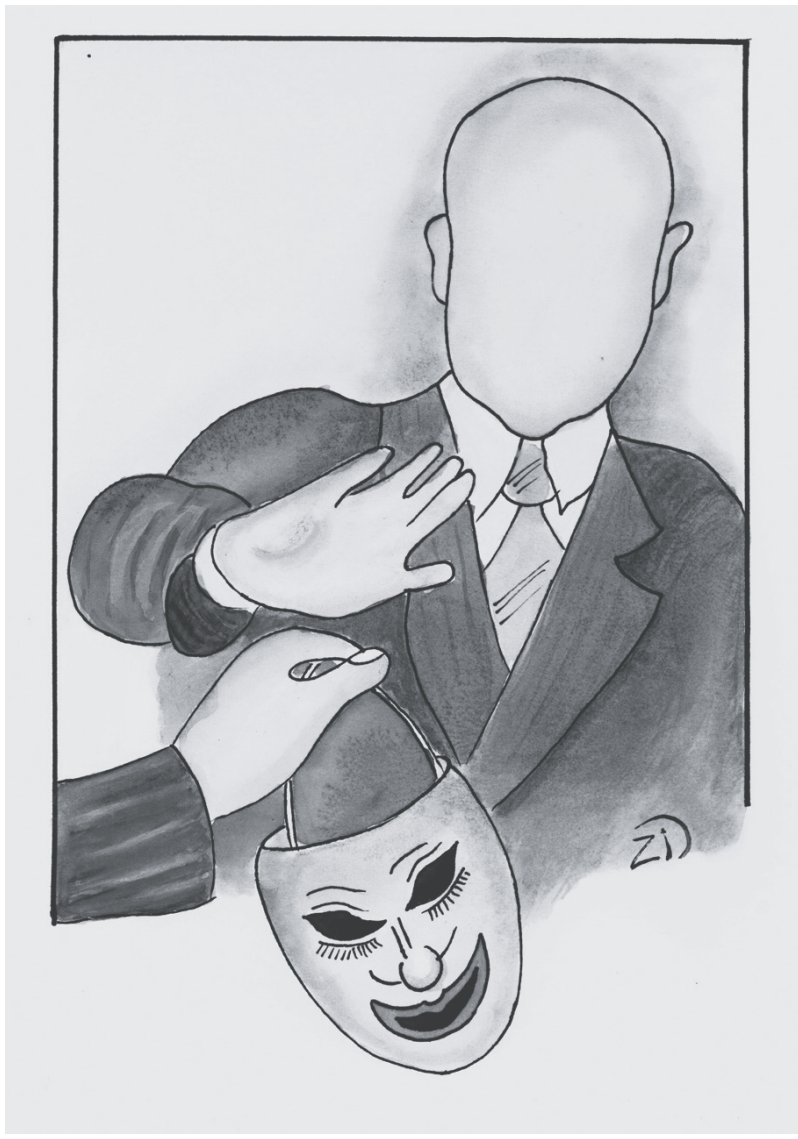
ПАРКИНГ

Макар и далече от синята и зелената зона, и в този квартал паркирането бе трудно. Късметлиите паркираха до блока си, повечето – кой къде завърне, някои – и на майната си. Шофьорското братство уважаваше принципа на древния Рим: „Първият по време е първи по право.“

Само един мрачен и заядлив пенсионер влошаваше климата. Инкасирал справедливия прякор Мъро, той все мърмореше, когато някой паркира на мястото, което той считаше за свое – близо до входа и точно под балкона му. В редките случаи, когато подкарваше своя чупардак, оставяше тухла или бутилка с вода на опразненото място. Това не помагаше.

Но Мъро бе упорит – наблюдаваше от балкона и щом мястото се опразнеше, веднага го запълваше със своето возило. После се реши на по-крути марки. Веднъж по късна доба огъна едни чистачки, друг път изкриви едно странично огледало. Нещата се разчуха, мястото май стана запазено, но понеже нямаше свидетели, да не говорим за видеонаблюдение, възмущението на съседите нямаше как да застигне злосторника.

Мъро миряса, рядко някой несведущ паркираше на опасното място. Една сутрин той разбра, че победата му е пълна. Мястото бе негово, дето се вика, за вечни времена. Някой бе нарязал и четирите гуми на чупардака.

Веселин Зидаров – Карикатура без думи

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ:
Д-р Ваня Колева – главен редактор
Станка Бонева, Валентин Димитров,
Мартин Лазаров, Петър Стойков
Ръкописи не се рецензират и не се връщат.
Вестник КИЛ („Култура, Изкуство, Литература“) е орган на Сдружението на писателите – Варна, което с благодарност приема дарения. Титуляр: Сдружение на писателите – Варна; сметка: BG64UNCR96601009650800 – BIC: UNCRBGSF – „Уникредит Булбанк“.

КИЛ
Излиза в четири броя годишно.
Култура, Изкуство, Литература
ISSN 1310-120X
Адрес на редакцията: 9000 Варна, ул. “Крали Марко” 11,
e-mail: kil2009@abv.bg, sdrujeniepisatelivarna.bg
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Фонд „Култура” на Община Варна.
Издателство МС ООД, Печат: Разград, „Полиграф” ООД